

Bijlagen

Bijlage 1

Verkeersnotitie

Notitie

Referentienummer

Datum
14 december 2010

Kenmerk
304303

Betreft

Verkeersadvisering Nieuwe School Uithuizen

Status: CONCEPT

1 Inleiding

De gemeente Eemsmond heeft het voornemen om in Uithuizen te komen tot een nieuw schoolgebouw voor basisschool de Brunwerd. Een mogelijke locatie is in de nabijheid van het Multi Functioneel Centrum (MFC) en de sportvelden. Door ook hier de nieuwe school te situeren ontstaan met het multifunctionele centrum, de nieuwe sporthal en de sportvelden kansen voor gezamenlijk gebruik. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om op deze locatie ook ruimte te bieden aan de basisscholen de Regenboog en de Schelp en eventueel nog aan andere functies.

De gemeente Eemsmond heeft Grontmij gevraagd om over de volgende drie onderwerpen te adviseren:

- Globale aanduiding ruimtegebruik voorplein van de school, mede in relatie tot het halen en brengen van kinderen per auto;
- Verkeerskundige beoordeling en advisering Brouwerijstraat/Oude Tilsterweg;
- Het aangeven van maatregelen ter verbetering van de oversteek Ringeweerstraat/J. Cohenstraat, als onderdeel van een belangrijke schoolroute.

Figuur 1: Studiegebied

2 Toekomstige situatie

Figuur 2: Schetsplan

Figuur 2 toont het schetsplan voor de nieuwe school. In de nieuwe school worden in de toekomst mogelijk drie basisscholen gevestigd. Dit betreffen de basisscholen Brunwerd, de Regenboog en De Schelp. Als eerste zal Brunwerd zich in het gebouw vestigen. Hierna volgen mogelijk de andere twee scholen. De nieuwe school maakt deel uit van een groot opgezet plan waar ook de ijsbaan en het geplande kunstgrasveld deel van uit maken. Het huidige oefenveld voor de voormalige H.J. Brontshal wordt omgevormd tot parkje. Het nieuwe kunstgrasveld is gesitueerd op de bestaande ijsbaan. De nieuwe ijsbaan wordt in de lengterichting langs de Oude Tilsterweg achter de nieuwe school aangelegd.

De nieuwe school wordt voor de auto ontsloten via de Oude Tilsterweg. Fietzers en voetgangers hebben de mogelijkheid om vanaf het kruispunt Ringeweestraat / J. Cohenstraat via een doorsteek door het plangebied bij de school te komen. Voor de sportvoorzieningen is een parkeerplaats met 100 parkeerplaatsen beschikbaar die wordt ontsloten via het kruispunt Ringeweestraat / J. Cohenstraat.

3 Parkeerbehoefte nieuwe school inclusief inschatting globaal ruimtebeslag

3.1 Inleiding

Het globale ruimtegebruik voor de school wordt geschat door middel van het aantal te realiseren parkeerplaatsen en kiss & ride stroken. De parkeerbehoefte wordt berekend op basis van de omvang van de aanwezige voorzieningen in het gebied. Met behulp van de parkeerkentallen in de CROW publicatie 182 'Parkeerkencijfers - basis voor parkeernormering' wordt, rekening houdend met het mobiliteits- en bereikbaarheidsprofiel, per voorziening de parkeerbehoefte berekend.

3.2 Bereikbaarheidskenmerken van de locatie

De stedelijkheidsgraad is van invloed op het aanbod en de kwaliteit van alternatieve vervoerswijzen en dus op de hoogte van het parkeerkencijfer (CROW). Het aanbod van de alternatieve vervoerswijzen in bijvoorbeeld het centrum van Groningen is van een ander niveau dan in het centrum van Uithuizen. Deze bevinding is voor het CROW aanleiding geweest om de parkeerkencijfers te onderscheiden naar stedelijkheidsgraad. Onder stedelijkheidsgraad wordt het aantal adressen per vierkante kilometer verstaan. Er worden vijf klassen onderscheiden qua stedelijkheidsgraad, variërend van 'zeer sterk stedelijk' tot 'niet stedelijk'.

De gemeente Eemsmond heeft gemiddeld minder dan 500 adressen per vierkante kilometer en valt daardoor qua stedelijkheidsgraad onder 'niet stedelijk'. (*bron cbs demografische kencijfers per gemeente*) Concreet leidt dit tot grotere aantallen parkeerplaatsen per voorziening / functie.

3.3 Mobiliteitskenmerken van de locatie

De mobiliteitskenmerken van een school of andere voorziening hangt voor een belangrijk deel af van de functie die een voorziening voor het omliggende gebied vervult: is het een wijkfunctie, of een bijzondere functie die ook verkeer vanuit andere wijken of plaatsen aan trekt? Dit bepaalt mede de afstand van de gebruikers tot de voorziening, die van invloed is op de keuze voor de vervoerwijze.

In het rapport 'Reisgedrag kinderen basisschool' (*Traffic Test, 2004*) is onderzocht op welke wijze kinderen naar school gaan. In tabel 22 uit bovengenoemd onderzoek is de vervoerswijze aangegeven naar de afstand tot de school. Landelijk wordt circa 15% - 20% van de kinderen met de auto naar school gebracht.

Tabel 22 Percentage kinderen dat meestal op een van onderstaande wijzen naar school gaat onderverdeeld naar afstand die het kind moet afleggen naar school.

afstand tot school	Dominante vervoerwijze naar school					
	zelfstandig lopen	begeleid lopen	zelfstandig fietsen	begeleid fietsen	met de auto	op andere wijze
< 0,5 km	31%	38%	9%	17%	5%	0%
0,5 - 1 km	14%	15%	26%	34%	10%	0%
1 - 2 km	3%	4%	28%	46%	18%	1%
> 2 km	1%	2%	29%	21%	40%	8%

Het werkelijke percentage van het autogebruik is van grote invloed op de parkeerbehoefte. Zoals aangegeven wordt landelijk gemiddeld 15 – 20% van de kinderen met de auto naar school gebracht, waarbij dit in de onderbouw gemiddeld twee maal zoveel is als in de bovenbouw.

Werkelijke cijfers van de scholen over het halen en brengen met de auto zijn (op dit moment) niet voorhanden.

Voor de berekening van de parkeerbehoefte bij de scholen worden de volgende aannamen gehanteerd:

- groep 1 t/m 3: 25% van de kinderen (twee maal zo veel als bovenbouw)
- groep 4 t/m 8: 12,5% van de kinderen

Voorgaande is nog eens samengevat in tabel 1.

Afstand tot school	% met auto	Bovenbouw	Onderbouw
< 0,5 km	5%	3,3%	6,7%
0,5 - 1 km	10%	6,7%	13,3%
1 - 2 km	18%	12,0%	24,0%
> 2km	40%	26,7%	53,3%
Landelijk gem. bij gelijke verdeling over afstandklassen		12,2%	24,3%
Aanname voor basisscholen		12,5%	25%

Tabel 1: Reisgedrag kinderen basisschool Bron: 'Reisgedrag kinderen basisschool', Traffic Test 2004 en CROW 182

3.4 Omvang voorzieningen

Om de berekeningen uit te kunnen voeren is het noodzakelijk om de volgende omvanggegevens van de scholen te weten:

- Aantal leslokalen;
- Aantal kinderen groep 1 t/m 3;
- Aantal kinderen groep 4 t/m 8.

Vanuit de gemeente Eemsmond zijn op basis van het onderzoek naar leerlingprognoses voor basisonderwijs in de periode 2007 – 2025 de volgende gegevens aangeleverd:

School	Aantal leerlingen			
	2008	2013	2018	2023
Basisschool "Brunwerd"	199	174	148	135
Basisschool "De Regenboog"	190	158	135	123
Basisschool "De Schelp"	146	133	113	103
Totaal	535	465	396	361

Tabel 2: Leerlingprognose

Als er vanuit wordt gegaan dat alle scholen zich in 2013 in het nieuwe schoolgebouw hebben gevestigd komt dit neer op een totaal aantal leerlingen van 465. Dit is voor de toekomst ook het maximum, omdat het aantal leerlingen volgens het onderzoek in de komende 15 jaar zal afnemen.

Om het aantal leerlingen in groep 1 t/m 3 te bepalen en het aantal leerlingen in groep 4 t/m 8 wordt aangenomen dat het aantal leerlingen evenredig is verdeeld over de verschillende groepen. Het aantal klaslokalen is gebaseerd op maximaal 30 kinderen per klas. Op basis van bovenstaande uitgangspunten komt dit op het volgende neer:

School	Omvang in 2013
Basisschool "Brunwerd"	Aantal leslokalen
	Aantal kinderen groep 1 t/m 3
	Aantal kinderen groep 4 t/m 8
Basisschool "De Regenboog"	Aantal leslokalen
	Aantal kinderen groep 1 t/m 3
	Aantal kinderen groep 4 t/m 8
Basisschool "De Schelp"	Aantal leslokalen
	Aantal kinderen groep 1 t/m 3
	Aantal kinderen groep 4 t/m 8

Tabel 3: Omvang in 2013

3.5 Parkeerbehoefte

Met behulp van de parkeerkentallen in de CROW publicatie 182 'Parkeerkencijfers - basis voor parkeernormering' en op basis van de prognose voor het aantal leerlingen in 2013 (zie tabel 3) is de parkeerbehoefte van de basisscholen berekend.

Bij de parkeerbehoefte wordt onderscheid gemaakt tussen het parkeren van het personeel en het parkeren voor halen/brengen.

3.5.1 Basisschool Brunwerd

Uitgangspunten:

- 66 leerlingen groep 1 t/m 3;
- 109 leerlingen groep 4 t/m 8;
- 6 leslokalen.

Personeel

In CROW publicatie 182 wordt aangegeven dat bij basisscholen per leslokaal 0,5 - 1 parkeerplaats voor het personeel gerealiseerd dient te worden. Omdat Uithuizen in de categorie niet stedelijk valt wordt het maximum aangehouden. De kans is groot dat leerkrachten niet op fietsafstand van de school wonen. Voor basisschool Brunwerd komt het neer op 6 parkeerplaatsen.

Halen/brengen

In publicatie 182 wordt ingegaan op het benodigde aantal parkeerplaatsen voor halen/brengen bij scholen. De berekeningsmethode conform CROW publicatie 182 is in tabel 4 weergegeven.

Groepen 1 t/m 3:	aantal leerlingen x % leerlingen met auto x 0,5 ¹ x 0,75 ²
Groepen 4 t/m 8:	aantal leerlingen x % leerlingen met auto x 0,25 ¹ x 0,85 ²
	¹ = reductiefactor parkeerduur
	- groepen 1 t/m 3 gemiddeld 10 minuten in periode van 20 minuten = 0,5
	- groepen 4 t/m 8 gemiddeld 2,5 minuten in periode van 10 minuten = 0,25
	² = reductiefactor aantal kinderen per auto
	- groepen 1 t/m 3 = 0,75
	- groepen 4 t/m 8 = 0,85
Het percentage kinderen dat met de auto naar school gebracht wordt ligt, landelijk op 15-20%	
	- afhankelijk van afstand naar school
	- % onderbouw gemiddeld twee maal zo hoog als % bovenbouw

Tabel 4: Rekenmethode halen en brengen bij scholen

Voorgaande leidt voor basisschool Brunwerd tot de volgende berekening van het benodigd aantal parkeerplaatsen voor halen en brengen.

Groepen 1 t/m 3: $66 * 0,25 * 0,50 * 0,75 = 6,2$ parkeerplaatsen

Groepen 4 t/m 8: $109 * 0,125 * 0,25 * 0,85 = 2,9$ parkeerplaatsen

3.5.2 Basisschool De Regenboog

Dezelfde rekenmethode wordt toegepast als voor basisschool Brunwerd.

Uitgangspunten:

- 60 leerlingen groep 1 t/m 3;
- 99 leerlingen groep 4 t/m 8;
- 6 leslokalen.

Personeel:

Voor basisschool De Regenboog komt het aantal parkeerplaatsen voor personeel neer op 6.

Halen en brengen

Het benodigd aantal parkeerplaatsen voor halen en brengen op basisschool De Regenboog is:

Groepen 1 t/m 3: $60 * 0,25 * 0,50 * 0,75 = 5,6$ parkeerplaatsen

Groepen 4 t/m 8: $99 * 0,125 * 0,25 * 0,85 = 2,6$ parkeerplaatsen

3.5.3 Basisschool De Schelp

Dezelfde rekenmethode wordt toegepast als voor basisschool Brunwerd.

Uitgangspunten:

- 50 leerlingen groep 1 t/m 3;
- 84 leerlingen groep 4 t/m 8;
- 5 leslokalen.

Personeel:

Voor basisschool De Schelp komt het aantal parkeerplaatsen voor personeel neer op 5.

Halen en brengen

Het benodigd aantal parkeerplaatsen voor halen en brengen op basisschool De Schelp is:

Groepen 1 t/m 3: $50 * 0,25 * 0,50 * 0,75 = 4,7$ parkeerplaatsen

Groepen 4 t/m 8: $84 * 0,125 * 0,25 * 0,85 = 2,2$ parkeerplaatsen

3.5.4 Totaal basisscholen

Het parkeren bij de school kan in 3 categorieën verdeeld worden, te weten:

- Lang parkeren: personeel;
- Kort parkeren voor halen/brengen groepen 1 t/m 3. Kinderen worden naar binnen gebracht. Parkeertijd gemiddeld 10 minuten in een periode van 20 minuten.
- Kortstondig stoppen: kiss & ride strook. 'Parkeren' ouders oudere kinderen (groepen 4 t/m 8) om kinderen uit te laten stappen en op te halen. Stop gemiddeld 2,5 minuten in een periode van 10 minuten.

In tabel 5 is een totaaloverzicht opgenomen van de parkeerbehoefte van de basisscholen.

School	Personeel	Groep 1 t/m 3	Groep 4 t/m 8
Basisschool "Brunwerd"	6	6,2	2,9
Basisschool "De Regenboog"	6	5,6	2,6
Basisschool "De Schelp"	5	4,7	2,2
TOTAAL	17	11	8

Tabel 5: Totale parkeerbehoefte

Het globale ruimtebeslag voor het parkeerterrein zal op basis van de berekeningen neerkomen op:

- $17+11+8 = 36$ parkeervakken à $12,5 \text{ m}^2$ ($5,0$ bij $2,5$ meter) = 450 m^2
- Inschatting overige bestrating om parkeervakken met de auto te bereiken $7,5 \text{ m}^2$ per parkeervak = $36 \times 7,5 = 270 \text{ m}^2$

Globale inschatting totale ruimtebeslag op basis van bovenstaande uitgangspunten is 720 m^2

4 Toename verkeersbewegingen Nieuwe School

Het aantal verkeersbewegingen op de toegangsweg (Brouwerijstraat / Oude Tilsterweg) zal toenemen door de realisatie van de nieuwe school. Het aantal extra verkeersbewegingen bestaat uit:

- haal- en brengverkeer naar de basisscholen Brunwerd, De Regenboog, en De Schelp;
- verkeer personeel naar de basisscholen Brunwerd, De Regenboog, en De Schelp.

Het aantal verkeersbewegingen naar de basisscholen, wordt bepaald door:

- het aantal kinderen;
- het % kinderen met dat met de auto gehaald en gebracht wordt;
- het aantal kinderen per auto.

Om het aantal auto's te bepalen kan gebruik worden gemaakt van de berekeningsmethode uit tabel 4, exclusief de reductiefactor voor de parkeerduur. Het aantal auto's voor de scholen bedraagt:

- Brunwerd: groep 1 t/m 3: $66 \times 0,25 \times 0,75 = 13$ auto's
- De Regenboog: groep 1 t/m 3: $60 \times 0,25 \times 0,75 = 12$ auto's
- De Schelp groep 1 t/m 3: $50 \times 0,25 \times 0,75 = 10$ auto's
- Brunwerd groep 4 t/m 8: $109 \times 0,125 \times 0,85 = 12$ auto's
- De Regenboog groep 4 t/m 8: $99 \times 0,125 \times 0,85 = 11$ auto's
- De Schelp groep 4 t/m 8: $84 \times 0,125 \times 0,85 = 9$ auto's
- TOTAAL: $13+12+10+12+11+9 = 67$ auto's

Voor het halen en brengen zijn er een viertal momenten waarop de kinderen worden gebracht en gehaald. Dit betreffen de volgende momenten:

- Ochtend;
- Eind van de ochtend;
- Begin van de middag;
- Eind van de middag.

In de ochtend en aan het eind van de middag wordt aangenomen dat alle leerlingen die met de auto naar school komen worden gebracht en opgehaald. Dit komt neer op 4 verkeersbewegingen per leerling (heen en terug ochtend, heen en terug eind van de middag). Er wordt aangenomen dat 50% van de leerlingen, die met de auto naar school komen, aan het eind van de ochtend op

school blijven om te lunchen. De overige 50% wordt wel opgehaald en aan het begin van de middag weer terug gebracht. Dit komt neer op een gemiddelde van 2 verkeersbewegingen per leerling die met de auto naar school komt voor de periode eind van de ochtend / begin van de middag (50% 4 bewegingen en 50% 0 bewegingen). Het totaal aantal verkeersbewegingen voor halen en brengen komt op basis van beschreven uitgangspunten neer op $= 67 \text{ auto's} \times 6 = 402$ verkeersbewegingen per etmaal.

Naast het halen en brengen zal ook het personeel verkeer genereren. In totaal komt het personeel op basis van de berekening in hoofdstuk 3 met 17 auto's naar de school. Per etmaal komt dit per auto neer op 2 verkeersbewegingen (heen en terug). In totaal genereert het personeel van de basisscholen daarmee $17 \times 2 = 34$ verkeersbewegingen per etmaal.

In totaal komt de toename van het verkeer op de toegangsweg Brouwerijstraat / Oude Tilsterweg daarmee neer op 434 motorvoertuigbewegingen per etmaal.

Ter controle:

In CROW publicatie 256 'Verkeersgeneratie woon- en werkgebieden' wordt voor basisscholen in een dorps milieu een gemiddeld aantal van 1,0 motorvoertuigbewegingen per kind per etmaal genoemd. Voor de basisscholen dit neer op $476 \text{ kinderen} \times 1,0 = 476$ motorvoertuigbewegingen per etmaal. De aanname van circa 434 motorvoertuigbewegingen per etmaal ligt hiermee in lijn.

5 Consequenties Brouwerijstraat / Oude Tilsterweg

In de huidige situatie zijn de Brouwerijstraat en de Oude Tilsterweg woonstraten die alleen worden gebruikt door bestemmingsverkeer van en naar de woningen, het sportveld en de instelling voor begeleid wonen: "De Tille". Langs de Oude Tilsterweg zijn ter hoogte van de ingang van het huidige sportpark enkele parkeervakken gelegen. Op zowel de Brouwerijstraat, evenals op de Oude Tilsterweg is parkeren op straat toegestaan.

Brouwerijstraat, Oude Tilsterweg t.h.v. parkeervakken, Oude Tilsterweg tussen ingang sportterrein en "De Tille"

Op dit moment zijn er geen verkeersstellingen van de Brouwerijstraat en de Oude Tilsterweg beschikbaar. Omdat alleen bestemmingsverkeer gebruik maakt van deze wegen wordt ingeschat dat het gaat om ongeveer 300 – 400 motorvoertuigbewegingen per etmaal. Toename van het verkeer bestaat alleen uit extra verkeersbewegingen van de nieuwe school. Dit komt, zoals bekend in hoofdstuk 4, neer op een toename van ongeveer 475 motorvoertuigbewegingen per etmaal. Dit aantal is verspreid over de vier spitsperiodes. Algemeen kan worden gesteld dat het gaat om relatief acceptabele aantallen, echter voor de omwonenden betekent dit wel een verdubbeling van het aantal verkeersbewegingen op de Brouwerijstraat en de Oude Tilsterweg.

Doordat de Oude Tilsterweg op enkele punten smal is kan dit, door de toename van het verkeer, problemen met zich meebrengen. Op drukke tijdstippen rond het in- en uitgaan van de school zullen auto's elkaar op de Oude Tilsterweg veilig moeten kunnen passeren. Om elkaar veilig te kunnen passeren dient een minimale breedte van 5,5 meter te worden aangehouden.

De Oude Tilsterweg is in de huidige situatie een doodlopende weg. Aandachtspunt bij het realiseren van de nieuwe school is de keermogelijkheid voor automobilisten om weer terug te rijden. Het is voor een schoolgebouw niet wenselijk dat dit op straat, door middel van steken, gebeurt. Een mogelijke oplossing zou een keerlus aan het eind van de Oude Tilsterweg zijn, of een mogelijkheid om via een bepaalde route over het nieuwe te realiseren parkeer terrein terug te rijden. Achteruitrijden nabij een school dient zoveel mogelijk te worden voorkomen.

Het instellen van eenrichtingsverkeer in de Brouwerijstraat / de Havendwarsweg is niet wenselijk. Het betreffen hier straten in een verblijfsgebied waar een maximumsnelheid van 30 km/uur geldt. Over het algemeen worden in verblijfsgebieden geen aanvullende verkeersregels gesteld. Daarnaast blijkt dat automobilisten bij eenrichtingsverkeer harder gaan rijden ten opzichte van tweerichtingsverkeer. Dit komt omdat de automobilist geen tegenliggend verkeer hoeft te verwachten. Een hogere gereden snelheid is nadelig voor de veiligheid in de straat en de veiligheid van de kinderen die naar school fietsen of lopen. De politie adviseert op basis van bovenstaande argumenten doorgaans negatief op het instellen van eenrichtingsverkeer in een verblijfsgebied.

Het instellen van een parkeerverbod langs de Brouwerijstraat / de Oude Tilsterweg is niet wenselijk. Hiervoor gelden dezelfde argumenten als voor het instellen van eenrichtingsverkeer. Om ervoor te zorgen dat de overlast in de straten tot een minimum beperkt wordt dient het aantal te realiseren parkeerplaatsen bij de nieuwe school voldoende te zijn, zodat er niet wordt uitgeweken naar de aanliggende straten. Het voorkomen van deze situatie is in dit geval beter dan het instellen van een parkeerverbod dat andere negatieve gevolgen met zich meebrengt.

Om ervoor te zorgen dat automobilisten zich aan de maximumsnelheid van 30 km/uur houden wordt aanbevolen om, daar waar noodzakelijk, aanvullende verkeersremmende maatregelen te treffen zoals kruispuntplateaus of verkeersdrempels.

Bovenstaande leidt in het kort tot de volgende conclusies:

- Acceptabele toename verkeer, echter voor omwonenden een verdubbeling van het aantal verkeersbewegingen ten opzichte van de huidige situatie;
- Keerlus aan het eind van de Oude Tilsterweg of via de nieuwe parkeerplaats aanleggen om geen onacceptabele verkeersbewegingen op de Oude Tilsterweg te krijgen;
- Minimale aanbevolen breedte Oude Tilsterweg 5,50 meter;
- Geen eenrichtingsverkeer toepassen;
- Geen parkeerverbod instellen, maar zorgen voor voldoende parkeergelegenheid bij de nieuwe school;
- Daar waar noodzakelijk verkeersremmende maatregelen toepassen.

Bijlage 2

Archeologisch booronderzoek

**Archeologisch booronderzoek
plangebied Scholencomplex te
Uithuizen, gemeente Eemsmond
(GR)**

opdrachtgever	HKB Stedenbouwkundigen
datum	5 april 2011
projectleider	mevrouw T.N. Krol MA
projectnummer	92005711
status	concept
ISSN-nummer	1875-5313
MUG-publicatie	2011-23

MUG-projectnummer	92005711
Opdrachtgever	HKB Stedenbouwkundigen
MUG-publicatie	2011-23
Bevoegd gezag	gemeente Eemsmond
Beheer en plaats documentatie	MUG Ingenieursbureau b.v.
Onderzoek meldingsnummer booronderzoek	45163
Tekst	mevrouw T.N. Krol MA
Afbeeldingen	de heer A. Huygen
Redactie	mevrouw M. Winterman
Status	concept
Autorisatie	de heer drs. B. Bijl
Uitgegeven door	MUG Ingenieursbureau b.v. Postbus 136 9350 AC Leek
Datum	5 april 2011
ISSN	1875-5313

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	1
1 Inleiding	2
1.1 Algemeen	2
1.2 Ligging van het onderzoeksgebied	2
1.3 Doel van het onderzoek	3
1.4 Werkwijze inventariserend booronderzoek	3
2 Resultaten inventariserend booronderzoek	4
2.1 Bodemopbouw	4
2.2 Vondsten	4
3 Conclusie en aanbeveling	5
3.1 Conclusie	5
3.2 Aanbeveling	5
Literatuur	6

BIJLAGEN

Bijlage 1	Boorstaten
Bijlage 2	Overzicht van de onderzoekslocatie, boorpuntenkaart
Bijlage 3	Bureauonderzoek Steunpunt Libau

Samenvatting

De aanleiding tot het hier beschreven archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) wordt gevormd door de plannen voor de bouw van een scholencomplex met parkeerplaatsen aan de zuidkant van Uithuizen. Omdat deze plannen met bodemverstorende ingrepen gepaard gaan, is een archeologisch vooronderzoek noodzakelijk. Dit onderzoek wordt uitgevoerd conform de Wet op de archeologische monumentenzorg. HKB Stedenbouwkundigen heeft MUG Ingenieursbureau, afdeling Archeologie, opdracht gegeven het IVO uit te voeren.

Voor het onderzoeksgebied is reeds door Steunpunt Libau uit Groningen een bureauonderzoek verricht, waarin wordt aanbevolen een booronderzoek uit te voeren. Uit het bureauonderzoek komt naar voren dat het onderzoeksgebied gelegen is op een kwelderwal die rond het begin van de jaartelling is ontstaan. Uit de omgeving zijn vooral vondsten uit de Romeinse tijd en de middeleeuwen bekend.

Uit het booronderzoek blijkt dat de bodemopbouw in de onderzochte percelen van boven naar onder bestaat uit een bouwvoor van klei en een omgewerkte laag (tot maximaal 1 m-mv), gevolgd door natuurlijke kleiafzettingen met een afwisseling van meer zandige en meer kleiige sedimenten.

In de boringen zijn geen aanwijzingen aangetroffen voor de aanwezigheid van oude bewoningsniveaus. In de boringen en tijdens de oppervlaktekartering zijn tevens geen archeologische indicatoren aangetroffen. De kans op het aantreffen van archeologische resten wordt daarom minimaal geacht.

Er wordt aanbevolen het onderzoeksgebied vrij te geven.

Mocht men tijdens de uitvoering van het grondwerk onverhoopt op archeologische resten stuiten, dan dient de bevoegde overheid, gemeente Eemshard, hiervan meteen op de hoogte gesteld te worden.

1 Inleiding

1.1 Algemeen

De aanleiding tot het hier beschreven archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) wordt gevormd door de plannen voor de bouw van een scholencomplex met parkeerplaatsen aan de zuidkant van Uithuizen. Omdat deze plannen met bodemversturende ingrepen gepaard gaan, is een archeologisch vooronderzoek noodzakelijk. Dit onderzoek wordt uitgevoerd conform de Wet op de archeologische monumentenzorg. HKB Stedenbouwkundigen heeft MUG Ingenieursbureau, afdeling Archeologie, opdracht gegeven het IVO uit te voeren.

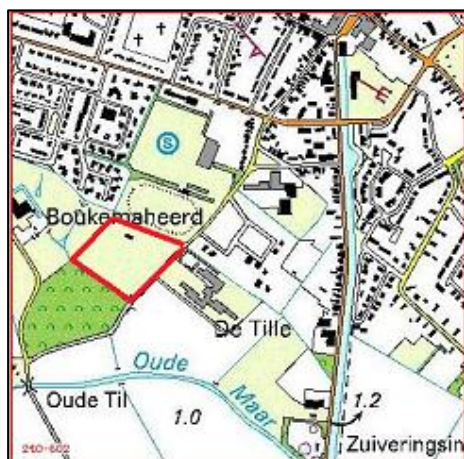
Voor het onderzoeksgebied is reeds door Steunpunt Libau uit Groningen een bureauonderzoek verricht (De Jong, 2011; bijlage 3), waarin wordt aanbevolen een booronderzoek uit te voeren. Uit het bureauonderzoek komt naar voren dat het onderzoeksgebied gelegen is op een kwelderwal die rond het begin van de jaartelling is ontstaan. Uit de omgeving zijn vooral vondsten uit de Romeinse tijd en de middeleeuwen bekend. Het archeologisch booronderzoek is op 9 februari 2011 uitgevoerd door mevrouw T.N. Krol conform de eisen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.2 en de richtlijnen uit het bureauonderzoek.

Tabel 1.1 Overzicht van de objectgegevens

Objectgegevens	
Provincie	Groningen
Gemeente	Eemsmond
Plaats	Uithuizen
Toponiem	Oude Tilsterweg, Maarweg
Kaartblad	3G
Coördinaten	240231/602547 NW 240378/602482 NO 240215/602296 ZO 240036/602236 ZW
Grondsoort	klei
Geomorfologie	kwelderwal

1.2 Ligging van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied ligt aan de zuidkant van Uithuizen, tussen het sportcomplex, de Maarweg en de Oude Tilsterweg. Het is in gebruik als grasland. De totale oppervlakte is circa 2,4 ha.

Afbeelding 1. Topografische kaart waarop het onderzoeksgebied met een rood kader is aangegeven
(Bron: Topografische Dienst Nederland)

1.3 Doel van het onderzoek

Het veldonderzoek heeft als doel het verwachtingsmodel uit het bureauonderzoek te toetsen en waar nodig aan te vullen.

Daarnaast dienen de volgende vragen te worden beantwoord.

Vraag 1: Is de bodemopbouw intact en hoe ziet die eruit?

Vraag 2: Zijn er archeologische indicatoren aanwezig, en zo ja, wat is de aard, datering en horizontale en verticale spreiding hiervan?

Vraag 3: Komt het verwachtingsmodel overeen met de veldgegevens?

Aan de hand van de gegevens van beide onderzoeken kan worden nagegaan of er in het onderzoeksgebied archeologische waarden te verwachten zijn en/of de voorgenomen ingrepen een bedreiging vormen voor het archeologische bodemarchief. Indien dit het geval is, wordt geadviseerd hoe hiermee omgegaan dient te worden.

1.4 Werkwijze inventariserend booronderzoek

Om het gespecificeerde verwachtingsmodel te toetsen, is een inventariserend booronderzoek uitgevoerd, bestaande uit een boorgrid van zes boringen per hectare. Voor het onderzoeksgebied van 2,4 ha komt dit neer op vijftien boringen. Om een juiste indruk van de bodemopbouw te kunnen krijgen, zijn deze boringen verspreid over het terrein gezet. De boringen zijn in raaien gezet, waarbij de afstand tussen de boringen 50 m bedraagt en de afstand tussen de raaien 45 m. In de naast elkaar liggende raaien verspringen de boorpunten, zodat er een ideale verdeling van de boorpunten over het terrein ontstaat. Voor het boren is er gebruikgemaakt van een verlengbare edelmanboor met een diameter van 7 cm.

De boorkernen zijn uitgelegd, waarbij de verschillende bodemlagen nauwkeurig zijn beschreven en opgemeten. De boorbeschrijvingen zijn volgens de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode, die is gebaseerd op NEN 5104. Tijdens het verkennend booronderzoek is ook gelet op de aanwezigheid van archeologische indicatoren, zoals: aardewerkscherven, vuursteen, bot, houtskool, fosfaat, verbrand leem en natuursteen. Naast het boren is er een oppervlaktekartering uitgevoerd, waarbij ontsluitingen, zoals slootkanten en molshopen, zijn geïnspecteerd op het voorkomen van archeologische resten.

2 Resultaten inventariserend booronderzoek

2.1 Bodemopbouw

In het onderzoeksgebied zijn in totaal vijftien boringen gezet. De boringen zijn beschreven in de boorstaten (zie bijlage 1). De verdeling van de boringen over het onderzoeksgebied is te zien op de boorpuntenkaart (zie bijlage 2).

Uit het booronderzoek blijkt dat de bodem van boven naar onder globaal bestaat uit een toplaag van zandige, zwak humeuze klei (bouwvoor, in dikte variërend van 10 tot 20 cm), gevolgd door een omgewerkte laag met een vermenging van klei en zand (tot maximaal 1 m-mv) met hieronder natuurlijke klei (getijdeafzettingen) en ten slotte fijn zand (kwelderrug).

Onder de bouwvoor en de omgewerkte laag ligt een pakket overwegend matig siltige klei. Deze klei is kalkrijk en heeft roestvlekken. In de basis van dit kleipakket komen zandlagen voor die duiden op een in intensiteit wisselende invloed van water, waardoor kwelderafzettingen gevormd worden. Ten tijde van de vorming van deze afzettingen was het onderzoeksgebied niet aantrekkelijk voor bewoning. Onder de kwelderafzettingen volgt een pakket zand (zeer fijn, matig siltig, van 0,60 tot 1,40 m-mv). Dit zand behoort tot de kwelderwal, zoals genoemd in het bureauonderzoek.

In de boringen zijn geen aanwijzingen gevonden dat binnen het onderzoeksgebied bewoningsniveaus aanwezig zijn. Ook zijn er geen archeologische indicatoren in de boringen aanwezig. De kans dat er binnen het onderzoeksgebied archeologische resten aanwezig zijn, is daarom minimaal.

2.2 Vondsten

Tijdens de oppervlaktekartering en het bestuderen van de boorkernen zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen.

3 Conclusie en aanbeveling

3.1 Conclusie

Uit het booronderzoek blijkt dat de bodemopbouw in de onderzochte percelen van boven naar onder bestaat uit een bouwvoor van klei en een omgewerkte laag (tot maximaal 1 m-mv), gevolgd door natuurlijke kleiafzettingen met een afwisseling van meer kleiige en meer zandige sedimenten.

De in de inleiding gestelde vragen kunnen als volgt worden beantwoord.

Vraag 1: Is de bodemopbouw intact en hoe ziet deze eruit?

De bodemopbouw in het onderzoeksgebied is deels intact. Er is sprake van een omgewerkte laag tot maximaal 1 m-mv. De top van de kwelderrug is niet aangetast.

Vraag 2: Zijn er archeologische indicatoren aanwezig, en zo ja wat is de aard, datering en horizontale en verticale spreiding hiervan?

Er zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen.

Vraag 3: Komt het verwachtingsmodel overeen met de veldgegevens?

Op basis van het bureauonderzoek bevindt het onderzoeksgebied zich in een gebied met poldervaaggronden en een kwelderrug. Zowel de natuurlijke kleiafzettingen van de poldervaaggronden als de kwelderrug zijn tijdens het booronderzoek aangetroffen.

3.2 Aanbeveling

Omdat in de boorkernen geen aanwijzingen zijn aangetroffen voor de aanwezigheid van oude bewoningsniveaus en in de boringen en tijdens de oppervlaktekartering geen archeologische indicatoren zijn aangetroffen, wordt de kans op het aantreffen van archeologische resten minimaal geacht. Daarom wordt aanbevolen het onderzoeksgebied vrij te geven.

Mocht men tijdens de uitvoering van het grondwerk onverhoopt op archeologische resten stuiten, dan dient de bevoegde overheid, gemeente Eemsmond¹, hiervan meteen op de hoogte gesteld te worden.

¹ Gemeente Eemsmond, mevrouw T. Radema, Postbus 11, 9980 AA Uithuizen, (tel.) 0595 43 75 55

Literatuur

Ten behoeve van dit archeologisch onderzoek is de volgende literatuur geraadpleegd:

- Jong, M. de, 2011. *Plangebied Scholencomplex te Uithuizen (gem. Eemshond). Een Archeologisch Bureauonderzoek*. LIBAU, 5 januari 2011.

Daarnaast is er informatie afkomstig van:

- Topografische Dienst Nederland.

Bijlage 1 Boorstaten

boring 01 Edelman					
diepte	lithologie	kleur	grens	opmerkingen	
10	KLEI, zwak zandig, zwak humeus	grijsbruin	scherp	bodemkundige interpretatie: bouwvoor, kalkarm	
60	ZAND, matig fijn, matig siltig	bruin (licht)	scherp	bodemkundige interpretatie: omgewerkte grond, kalkrijk, kleibrokken	
110	KLEI, uiterst siltig	bruin (licht)	scherp	kalkrijk, <i>nieuwvorming</i> : weinig roest	
140	KLEI, uiterst siltig	grijs	scherp	kalkrijk, <i>sedimentaire structuur</i> : zandlagen, <i>nieuwvorming</i> : weinig roest	
200	ZAND, zeer fijn, matig siltig	grijs		boring beëindigd: ja, <i>nieuwvorming</i> : weinig roest	
boring 02 Edelman					
diepte	lithologie	kleur	grens	opmerkingen	
5	KLEI, zwak zandig, zwak humeus	grijsbruin (licht)	scherp	bodemkundige interpretatie: bouwvoor	
30	KLEI, matig zandig	bruin (licht)	scherp	bodemkundige interpretatie: omgewerkte grond, <i>nieuwvorming</i> : weinig roest	
70	KLEI, matig siltig	grijsbruin (licht)	scherp	kalkrijk, <i>sedimentaire structuur</i> : zandlagen, <i>nieuwvorming</i> : weinig roest	
100	ZAND, zeer fijn, matig siltig	grijs (licht)		boring beëindigd: ja, <i>nieuwvorming</i> : weinig roest	
boring 03 Edelman					
diepte	lithologie	kleur	grens	opmerkingen	
10	KLEI, zwak zandig, zwak humeus	grijsbruin	scherp	bodemkundige interpretatie: bouwvoor, kalkarm	
40	KLEI, matig siltig	bruin (licht)	scherp	kalkrijk, <i>nieuwvorming</i> : weinig roest	
70	KLEI, matig siltig	grijs (licht)	scherp	kalkrijk, <i>sedimentaire structuur</i> : zandlagen, <i>nieuwvorming</i> : weinig roest	
100	ZAND, matig fijn, matig siltig	grijs (licht)		kalkrijk, boring beëindigd: ja, <i>nieuwvorming</i> : weinig roest	

boring 04 Edelman					
<i>diepte</i>	<i>lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	<i>opmerkingen</i>	
20	KLEI, zwak zandig, zwak humeus	grijsbruin	scherp	<i>bodemkundige interpretatie:</i> bouwvoor, puinspikkels recent	
60	KLEI, matig zandig	grijsbruin	scherp	<i>bodemkundige interpretatie:</i> omgewerkte grond, kalkarm, recent puinspikkels	
75	KLEI, matig siltig	grijs (licht)	scherp	kalkrijk, <i>nieuwvorming:</i> weinig roest	
85	KLEI, matig siltig	grijs (licht)	scherp	<i>sedimentaire structuur:</i> zandlagen	
110	ZAND, zeer fijn, matig siltig	grijs (licht)		<i>boring beëindigd:</i> ja, <i>nieuwvorming:</i> weinig roest	
boring 05 Edelman					
<i>diepte</i>	<i>lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	<i>opmerkingen</i>	
10	KLEI, zwak zandig, zwak humeus	grijsbruin	scherp	<i>bodemkundige interpretatie:</i> bouwvoor, kalkarm	
50	KLEI, matig zandig	grijsbruin (licht)	scherp	<i>bodemkundige interpretatie:</i> omgewerkte grond, kalkarm	
80	KLEI, matig siltig	grijs (licht)	scherp	kalkrijk, <i>nieuwvorming:</i> weinig roest	
110	KLEI, matig siltig	grijs (licht)	scherp	kalkrijk, <i>sedimentaire structuur:</i> zandlagen, <i>nieuwvorming:</i> weinig roest	
140	ZAND, zeer fijn, matig siltig	grijs		kalkrijk, <i>boring beëindigd:</i> ja	
boring 06 Edelman					
<i>diepte</i>	<i>lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	<i>opmerkingen</i>	
40	KLEI, zwak zandig, zwak humeus	grijsbruin	scherp	<i>bodemkundige interpretatie:</i> omgewerkte grond, kalkarm	
70	KLEI, matig siltig	grijsbruin (licht)	scherp	kalkrijk, <i>nieuwvorming:</i> weinig roest	
100	KLEI, matig siltig	grijs (licht)	scherp	<i>sedimentaire structuur:</i> zandlagen, <i>boring beëindigd:</i> ja, gestuit, op beton?	

boring 07 Edelman					
<i>diepte</i>	<i>lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	<i>opmerkingen</i>	
10	KLEI, zwak zandig, zwak humeus	grijsbruin	scherp	<i>bodemkundige interpretatie:</i> bouwvoor	
50	KLEI, matig zandig	grijsbruin	scherp	<i>bodemkundige interpretatie:</i> omgewerkte grond, kalkrijk	
80	KLEI, matig siltig	bruin (licht)	scherp	kalkrijk, <i>nieuwvorming:</i> weinig roest	
110	KLEI, matig siltig	bruin (licht)	scherp	kalkrijk, <i>sedimentaire structuur:</i> zandlagen, <i>nieuwvorming:</i> weinig roest	
140	ZAND, zeer fijn, matig siltig	grijs (licht)		kalkrijk, <i>boring beëindigd:</i> ja	
boring 08 Edelman					
<i>diepte</i>	<i>lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	<i>opmerkingen</i>	
20	KLEI, zwak zandig, zwak humeus	grijsbruin	scherp	<i>bodemkundige interpretatie:</i> bouwvoor, kalkarm	
100	KLEI, zwak zandig		scherp	<i>bodemkundige interpretatie:</i> omgewerkte grond, kalkarm, recent puinspikkels	
130	KLEI, matig siltig	bruin (licht)	geleidelijk	kalkrijk, <i>nieuwvorming:</i> weinig roest	
160	KLEI, matig siltig	bruin (licht)	scherp	kalkrijk, <i>sedimentaire structuur:</i> zandlagen	
190	ZAND, zeer fijn, matig siltig	blauw grijs		kalkrijk, spoor schelpen, <i>boring beëindigd:</i> ja	
boring 09 Edelman					
<i>diepte</i>	<i>lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	<i>opmerkingen</i>	
15	KLEI, zwak zandig, zwak humeus	grijsbruin	scherp	<i>bodemkundige interpretatie:</i> bouwvoor, kalkarm	
60	KLEI, zwak zandig	grijsbruin	scherp	<i>bodemkundige interpretatie:</i> omgewerkte grond, kalkrijk	
100	KLEI, zwak siltig	grijs (licht)	scherp	kalkrijk, <i>sedimentaire structuur:</i> zandlagen	
130	ZAND, zeer fijn, matig siltig	grijs (licht)		kalkrijk, <i>boring beëindigd:</i> ja	

boring 10 Edelman					
<i>diepte</i>	<i>lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	<i>opmerkingen</i>	
15	KLEI, zwak zandig, zwak humeus	grijsbruin	scherp	<i>bodemkundige interpretatie:</i> bouwvoor, kalkarm	
60	KLEI, zwak zandig	grijsbruin	scherp	<i>bodemkundige interpretatie:</i> omgewerkte grond, kalkarm	
110	KLEI, zwak siltig	grijs (licht)	scherp	kalkrijk, <i>sedimentaire structuur:</i> zandlagen	
140	ZAND, zeer fijn, matig siltig	grijs		kalkrijk, <i>boring beëindigd:</i> ja, <i>nieuwvorming:</i> weinig roest	
boring 11 Edelman					
<i>diepte</i>	<i>lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	<i>opmerkingen</i>	
10	KLEI, zwak zandig, zwak humeus	grijsbruin	scherp	<i>bodemkundige interpretatie:</i> bouwvoor, kalkarm	
40	KLEI, zwak zandig	bruin (licht)	scherp	<i>bodemkundige interpretatie:</i> omgewerkte grond	
70	KLEI, matig siltig	bruin (licht)	scherp	kalkrijk, <i>nieuwvorming:</i> weinig roest	
110	KLEI, matig siltig	bruin (licht)	scherp	kalkrijk, <i>sedimentaire structuur:</i> zandlagen, <i>nieuwvorming:</i> weinig roest	
140	ZAND, zeer fijn, matig siltig	bruin (licht)		kalkrijk, <i>boring beëindigd:</i> ja	
boring 12 Edelman					
<i>diepte</i>	<i>lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	<i>opmerkingen</i>	
40	KLEI, matig zandig	grijsbruin	scherp	<i>bodemkundige interpretatie:</i> omgewerkte grond	
60	KLEI, matig siltig	bruin (licht)	scherp	kalkrijk, <i>nieuwvorming:</i> weinig roest	
90	ZAND, zeer fijn, matig siltig	grijs (licht)	scherp	<i>boring beëindigd:</i> ja	

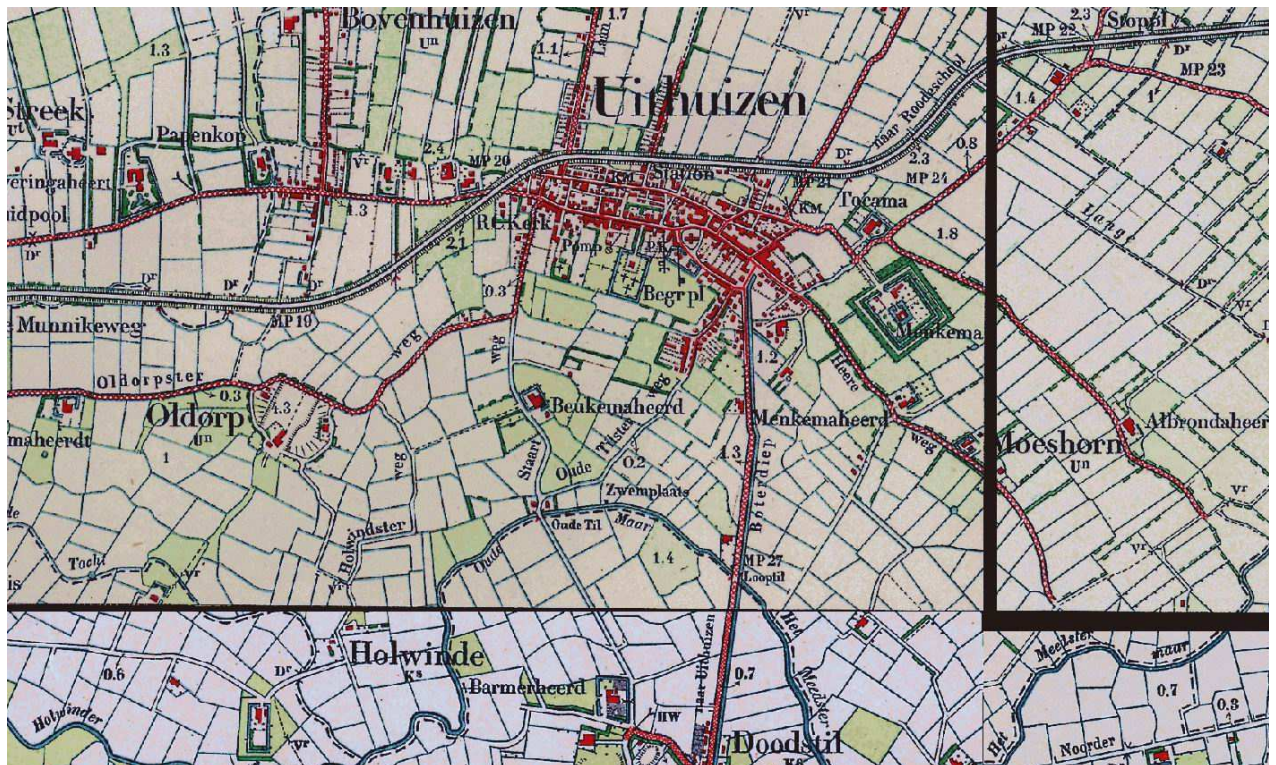
boring 13 Edelman					
<i>diepte</i>	<i>lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	<i>opmerkingen</i>	
10	KLEI, zwak zandig, zwak humeus	grijsbruin	scherp	<i>bodemkundige interpretatie:</i> bouwvoor	
50	KLEI, zwak zandig	bruin	scherp	<i>bodemkundige interpretatie:</i> omgewerkte grond	
80	KLEI, matig siltig	bruin (licht)	scherp	kalkrijk, <i>sedimentaire structuur:</i> zandlagen, <i>nieuwvorming:</i> weinig roest	
110	ZAND, zeer fijn, matig siltig			kalkrijk, <i>boring beëindigd:</i> ja	
boring 14 Edelman					
<i>diepte</i>	<i>lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	<i>opmerkingen</i>	
15	KLEI, zwak zandig, zwak humeus	grijsbruin	scherp	<i>bodemkundige interpretatie:</i> bouwvoor, kalkarm	
60	KLEI, matig siltig	grijsbruin	scherp	kalkrijk	
70	KLEI, uiterst siltig	grijs (licht)	scherp	kalkrijk	
100	ZAND, zeer fijn, matig siltig	grijs (licht)		<i>boring beëindigd:</i> ja	
boring 15 Edelman					
<i>diepte</i>	<i>lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	<i>opmerkingen</i>	
10	KLEI, zwak zandig, zwak humeus	grijsbruin	scherp	<i>bodemkundige interpretatie:</i> bouwvoor	
40	KLEI, zwak zandig	bruin (licht)	scherp	<i>bodemkundige interpretatie:</i> omgewerkte grond, kalkarm	
60	KLEI, matig siltig	bruin (licht)	geleidelijk	<i>nieuwvorming:</i> weinig roest	
90	KLEI, matig siltig	bruin (licht)	geleidelijk	<i>sedimentaire structuur:</i> zandlagen, <i>nieuwvorming:</i> weinig roest	
120	ZAND, zeer fijn, matig siltig	bruin (licht)	scherp	kalkrijk, <i>boring beëindigd:</i> ja	

Bijlage 2 Overzicht van de onderzoekslocatie, boorpuntenkaart

Bijlage 3 Bureauonderzoek Steunpunt Libau

Plangebied Scholencomplex te Uithuizen (gem. Eemsmond)

Een Archeologisch Bureauonderzoek

Administratieve gegevens

provincie:	Groningen
gemeente:	Eemsmond
plaats:	Uithuizen
toponiem:	Oude Tilsterweg, Maarweg
bevoegd gezag:	gemeente Eemsmond
opdrachtgever:	gemeente Eemsmond
uiterste coördinaten:	noordwest 240.085/602.647 noordoost 240.377/602.482 zuidoost 240.215/602.296 zuidwest 240.036/602.236
kaartblad:	3G
CIS-code:	44606
beheer documentatie	Libau, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, gemeente Eemsmond en E-depot
uitvoerder:	Libau
auteur	M. de Jong, MA
autorisatie	drs. J. Molema
telefoon:	050-3126545
fax:	050-3123362
e-mail:	info@libau.nl

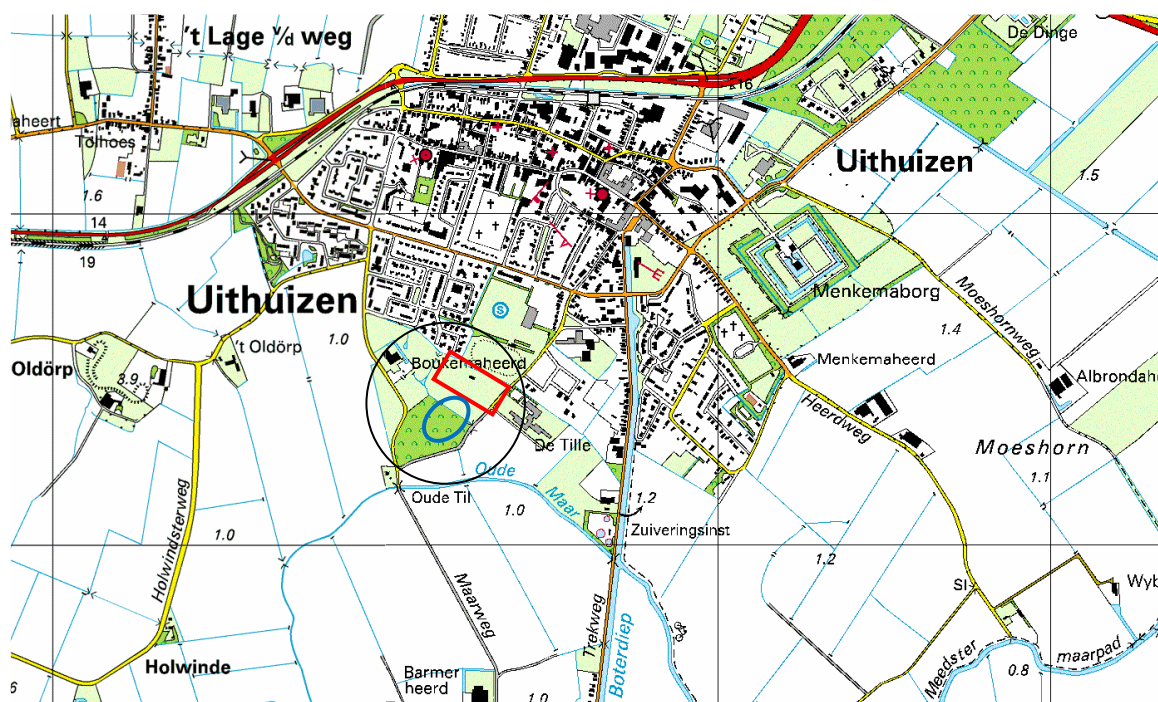

Plangebied Scholencomplex te Uithuizen

Een Archeologisch Bureauonderzoek

Planvoornemen

In opdracht van de gemeente Eemsmond, vertegenwoordigd door mevr. H.J. Uilenberg, is een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd voor de locatie Scholencomplex te Uithuizen in de gemeente Eemsmond (zie figuur 1). Het planvoornemen behelst de bouw van een scholencomplex met parkeerplaatsen aan de zuidkant van Uithuizen, tussen het sportcomplex, de Maarweg en de Oude Tilsterweg. De ijsbaan van het sportcomplex zal verplaatst worden naar de zuidkant van het scholencomplex. Voor de inrichting van het plangebied wordt het bestemmingsplan gewijzigd. Het gebied waar de ingrepen gaan plaatsvinden wordt in dit bureauonderzoek verder aangeduid als plangebied.

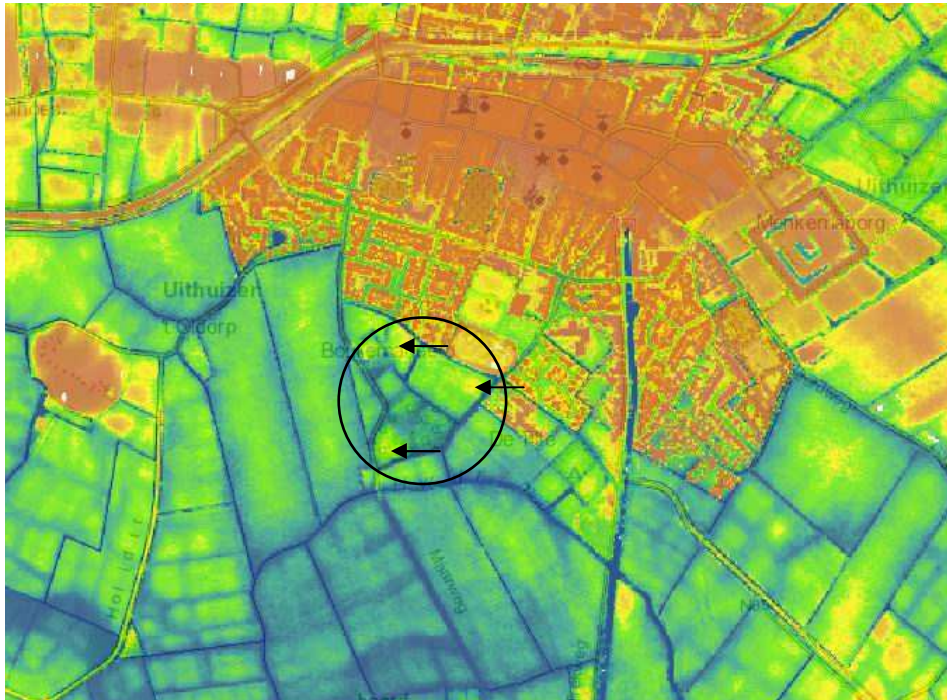
Figuur 1: Plangebied Scholencomplex te Uithuizen (Topografische Atlas Groningen). Het plangebied is omcirkeld, de nieuwbouwlocatie van het scholencomplex is schematisch aangegeven in rood en de locatie van de ijsbaan in blauw.

Informatie

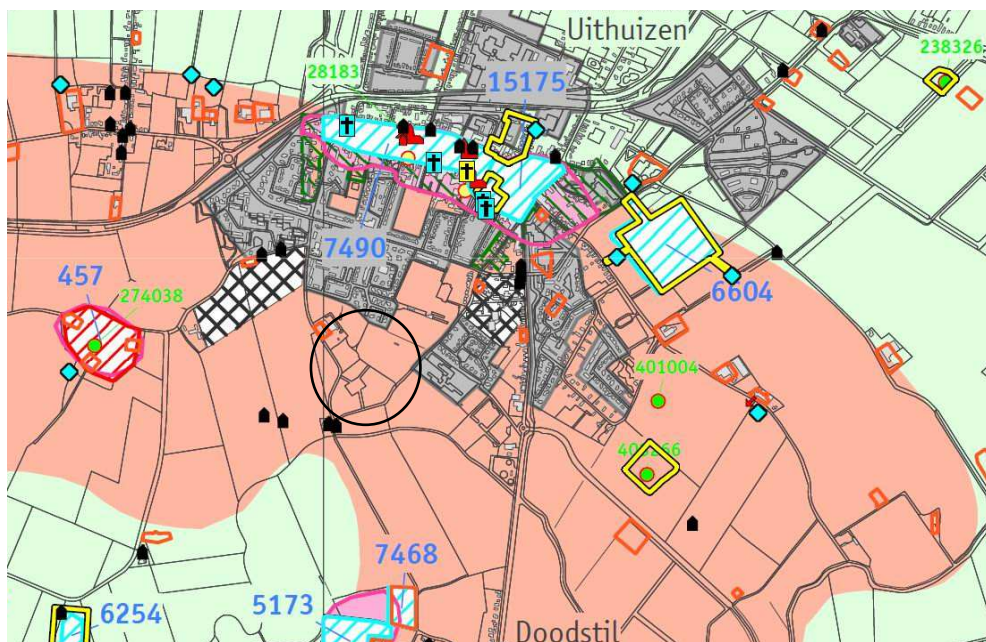
Uithuizen ontstond in de 9de of 10de eeuw op een zogenaamde hefswal, een haakvormige kwelderwal. Deze hefswal is rond het begin van de jaartelling ontstaan door de west-oost stroming van de zee (zie bijvoorbeeld: Schroot & Meijering, 2007). De wierde Oldorp, ten westzuidwesten van Uithuizen, stamt uit de 1ste of 2de eeuw na Chr. Het dorp Uithuizen dient te worden opgevat als satellietbebouwing (de uiterst gelegen huizen) van de wierde Oldorp. In de loop van de 12de of 13de eeuw werd begonnen met de aanleg van de Oude Dijk, waardoor Uithuizen binnendijks kwam te liggen.

Volgens de fysisch geografische kaart ligt het plangebied op een kwelderwal- of oeverwalachtige vlakt (code Mv9; zie bijlage: Uitsnede fysische geografische kaart). Langs de zuidpunt van het plangebied is de Oude Maar weergegeven als een oude waterloop. Op de geomorfologische kaart is aangegeven dat het plangebied op de kwelderwal ligt (code 3K31; bron: Archis). De bodemkaart toont kalkrijke poldervaaggronden, bestaande uit lichte zavel in het plangebied (code Mn15a; zie bijlage: Kaart archeologie). Op het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) is te zien dat het plangebied buiten de wierde en (het hoogste deel van) de hefswal ligt (zie figuur 2). In het noordwesten, noordoosten en het zuidelijk uiteinde van het plangebied zijn duidelijke verhogingen aanwezig. Het middendeel van het plangebied is iets lager gelegen. De hoogte in het plangebied varieert van ongeveer 0,20-1,20 m +NAP (www.ahn.nl).

Figuur 2: Hoogteverschillen in en rondom het plangebied (www.wahn.nl). Het plangebied is omcirkeld. De pijlen geven de beduidend hoger gelegen locaties binnen het plangebied aan.

Figuur 3: Archeologische verwachtingskaart en beleidsadvieskaart, detail Uithuizen en omgeving (RAAP, 2008). Het plangebied is omcirkeld.

Het plangebied is niet op de Archeologische Monumenten Kaart (AMK) geregistreerd als archeologisch terrein, noch zijn van het terrein archeologische vondsten bekend (geen registraties van vondsten in de archeologische database ARCHIS; zie bijlage: Kaart archeologie). In de nabije omgeving van het plangebied zijn meerdere archeologische terreinen bekend. Het betreft de wierde Oldorp (AMK-terrein 457), de wierde en oude kern van Uithuizen (AMK-terreinen 7490 & 15175), middeleeuwse wierden bij Doodstil (AMK-terrein 5173) en Zandeweer (AMK-terrein 7492) en een aantal steenhuizen en borgterreinen uit de late middeleeuwen en/of nieuwe tijd waaronder de Menkemaborg (AMK-terrein 6604). Verder zijn resten aangetroffen en opgegraven van de steenhuizen Aylbada (waarnemingen 408266 & 417962) en Takuma (waarneming 401004).

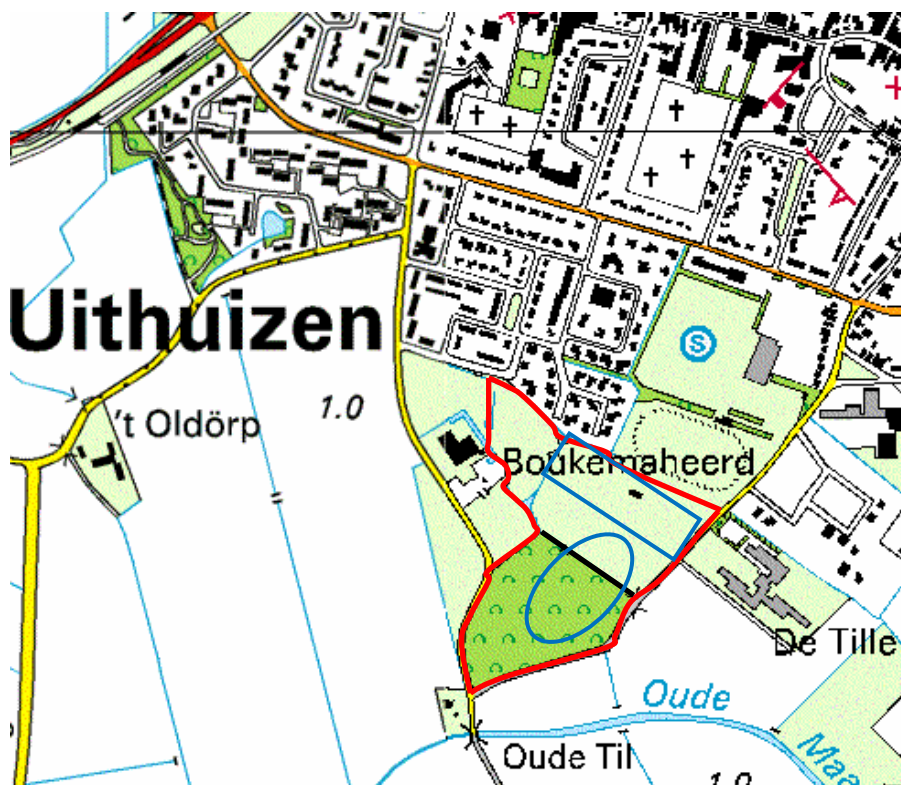
De archeologische verwachtingskaart/beleidsadvieskaart van de gemeente Eemsmond (RAAP, 2008) geeft aan dat het plangebied in een gebied met hoge archeologische verwachtingswaarde ligt (zie figuur 3). De Boukemaheerd, pal ten westen van het plangebied, is weergegeven als oude boerderijplaats.

Op het kadastrale minuutplan (gemeente Uithuizen, sectie E1) uit het begin van de 19de eeuw is het plangebied onbebouwd weergegeven (zie bijlage: Kadastrale minuut). De hoger gelegen percelen binnen het plangebied waren destijds in gebruik als bouwland en de lager gelegen percelen als weiland (watwaswaar.nl & hisgis.nl). Gedurende de 19de eeuw en het grootste deel van de 20ste eeuw blijft de situatie in het plangebied vergelijkbaar aan die op de kadastrale minuut zo blijkt uit onder meer de topografische militaire kaart van 1853 (Grote historische atlas; watwaswaar.nl) en de Bonnekaart uit het begin van de 20ste eeuw (zie bijlage: Projectie van de huidige situatie op de Bonnekaart). In recente tijd is het zuidelijk deel van het plangebied ingericht als bos (zie figuur 1).

Overweging en advies

Het plangebied ligt op een kwelderwal die rond het begin van de jaartelling ontstond. In de directe omgeving zijn bewoningsresten uit de Romeinse periode en met name de middeleeuwen aangetroffen. Vooral de noordelijke strook van het plangebied is vrij hooggelegen. In dit gedeelte zullen het nieuwe scholencomplex, (deels) de ijsbaan en een groenzone worden aangelegd. De hogere ligging maakt de kans op de aanwezigheid van archeologische resten groot. Ter plaatse van de hoger gelegen locatie (zie figuur 2) in het zuidelijk deel van het plangebied wordt de bestemming bos gehandhaafd.

Geadviseerd wordt om in de noordelijke strook van het plangebied voorafgaand aan de bodemingrepen een archeologisch booronderzoek en oppervlaktekartering uit te laten voeren (zie figuur 4). Tevens wordt geadviseerd het gedeelte van de noordelijke strook dat de bestemming groen krijgt, en waar in het huidige plan geen bodemingrepen gepland zijn, wel in het booronderzoek op te nemen. Het booronderzoek dient te bestaan uit 6 boringen per hectare.

Figuur 4: Overzicht van het plangebied. Het plangebied is rood omlijnd. Het gedeelte waar een vervolgonderzoek nodig is ligt ten noorden van de zwarte lijn. De locatie van het scholencomplex met parkeergelegenheid en de ijsbaan zijn schematisch weergegeven in blauw.

Bijlagen:

- Fysisch geografische kaart Uithuizen en omgeving;
- Kaart archeologie;
- Kadastrale minuut;
- Projectie van de huidige situatie op de Bonnekaart.

Geraadpleegde literatuur, bronnen en kaarten

Actueel Hoogtebestand Nederland (www.ahn.nl)

Archeologische Monumentenkaart

Archeologische verwachtingskaart en beleidsadvieskaart gemeente Eemsmond. In: P.C. Vos & J.L. van Beek, 2008. Regio Noord-Groningen. Gemeenten De Marne, Winsum, Bedum, Ten Boer, Loppersum, Eemsmond, Appingedam en Delfzijl: Archeologische verwachtingskaart en beleidsadvieskaart. RAAP-rapport 1732.

Archis, archeologisch informatiesysteem van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Cultuurhistorische Waardenkaart Groningen. Provincie Groningen 2004.

Grote Historische topografische Atlas Groningen ± 1900 – 1930, schaal 1: 25000. Uitgeverij Nieuwland, 2006. Tilburg.

Grote Historische Atlas van Nederland, 1: 50000. Deel 2: Noord-Nederland 1851 – 1855. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990. Groningen.

Historisch Geografisch Informatiesysteem (www.hisgis.nl)

Luchtfoto's Google Earth/Maps

Minuutplans uit het begin van de negentiende eeuw en topografische militaire kaarten (www.watwaswaar.nl)

Schroor, M. 1996. *De Atlas der Provincielanden van Groningen (1722-1736)*. REGIO-Projekt Uitgevers / Rijksarchief Groningen.

Schroor, M. 1997. *De Atlas der Stadslanden van Groningen (1724-1729)*. REGIO-Projekt Uitgevers / Rijksarchief Groningen.

Schroor, M. 2003. *De Atlas van Kooper. Oude kaarten van de provincie Groningen*. Profiel Uitgeverij, Bedum.

Schroor, M & J. Meijering, 2007. *Golden Raand, Landschappen van Groningen*. In Boekvorm Uitgevers, Assen.

Snijders, F.L., 1985. *Fysische geografie in de provincie Groningen*. Milieu- en landschapsonderzoek Provinciaal Planologische Dienst. Groningen.

Stiboka, 1985. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1: 50.000*. Stiboka, Wageningen (Toelichting gepubliceerd in 1986; kaartopname door A.E. Clingeorg et al.).

Theodorus Beckering, 1781: *Nova totius provinciae Groningo-Omlandiae tabula* ('Beckeringhkaart')

Versfelt, H.J. & M. Schroor, 2005. *De atlas van Huguenin; militair-topografische kaarten van Noord-Nederland, 1819-1829*. Heveskes Uitgevers/Drentse Historische Vereniging, Groningen/Veendam.

Archeologische periodes

paleolithicum

paleolithicum vroeg
paleolithicum midden
paleolithicum laat
 paleolithicum laat A
 paleolithicum laat B

tot 8800 v.Chr.

tot 300000 C14
300000 - 35000 C14
35000 C14 - 8800 v.Chr.
35000 - 18000 C14
18000 C14 - 8800 v.Chr.

mesolithicum

mesolithicum vroeg
mesolithicum midden
mesolithicum laat

8800 - 4900 v.Chr.

8800 - 7100 v.Chr.
7100 - 6450 v.Chr.
6450 - 4900 v.Chr.

neolithicum

neolithicum vroeg
 neolithicum vroeg A
 neolithicum vroeg B
neolithicum midden
 neolithicum midden A
 neolithicum midden B
neolithicum laat
 neolithicum laat A
 neolithicum laat B

5300 - 2000 v.Chr.

5300 - 4200 v.Chr.
5300 - 4900 v.Chr.
4900 - 4200 v.Chr.
4200 - 2850 v.Chr.
4200 - 3400 v.Chr.
3400 - 2850 v.Chr.
2850 - 2000 v.Chr.
2850 - 2450 v.Chr.
2450 - 2000 v.Chr.

bronstijd

bronstijd vroeg
bronstijd midden
 bronstijd midden A
 bronstijd midden B
bronstijd laat

2000 - 800 v.Chr.

2000 - 1800 v.Chr.
1800 - 1100 v.Chr.
1800 - 1500 v.Chr.
1500 - 1100 v.Chr.
1100 - 800 v.Chr.

ijzertijd

ijzertijd vroeg
ijzertijd midden
ijzertijd laat

800 - 12 v.Chr.

800 - 500 v.Chr.
500 - 250 v.Chr.
250 - 12 v.Chr.

Romeinse tijd

Romeinse tijd vroeg
 Romeinse tijd vroeg A
 Romeinse tijd vroeg B
Romeinse tijd midden
 Romeinse tijd midden A
 Romeinse tijd midden B
Romeinse tijd laat
 Romeinse tijd laat A
 Romeinse tijd laat B

12 v.Chr. - 450 n.Chr.

12 v.Chr. - 70 n.Chr.
12 v.Chr. - 25 n.Chr.
25 - 70 n.Chr.
70 - 270 n.Chr.
70 - 150 n.Chr.
150 - 270 n.Chr.
270 - 450 n.Chr.
270 - 350 n.Chr.
350 - 450 n.Chr.

middeleeuwen

middeleeuwen vroeg
 middeleeuwen vroeg A
 middeleeuwen vroeg B
 middeleeuwen vroeg C
 middeleeuwen vroeg D
middeleeuwen laat
 middeleeuwen laat A
 middeleeuwen laat B

450 - 1500 n.Chr.

450 - 1050 n.Chr.
450 - 525 n.Chr.
525 - 725 n.Chr.
725 - 900 n.Chr.
900 - 1050 n.Chr.
1050 - 1500 n.Chr.
1050 - 1250 n.Chr.
1250 - 1500 n.Chr.

nieuwe tijd

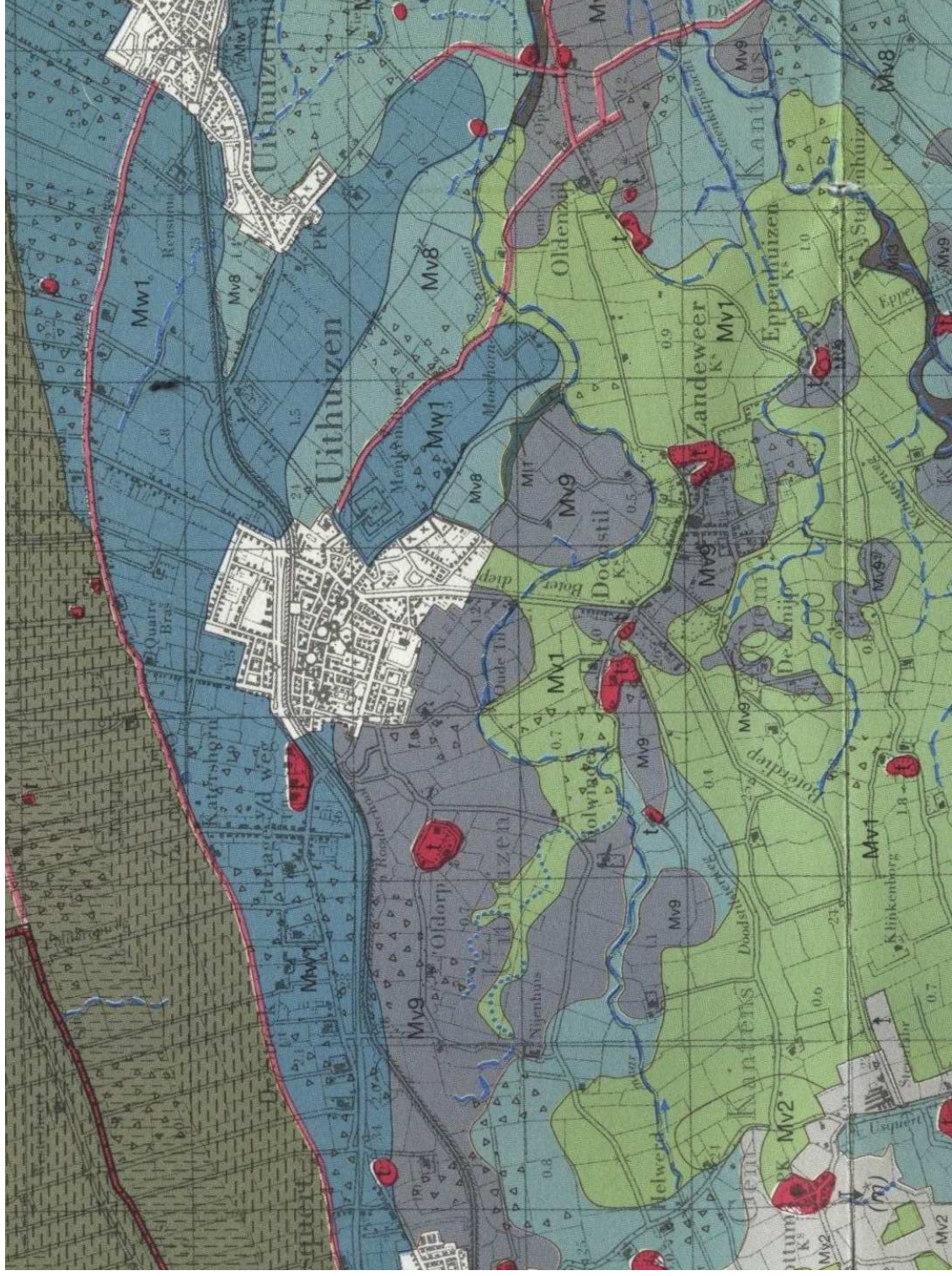
nieuwe tijd A
nieuwe tijd B
nieuwe tijd C

1500 - heden

1500 - 1650 n.Chr.
1650 - 1850 n.Chr.
1850 - heden

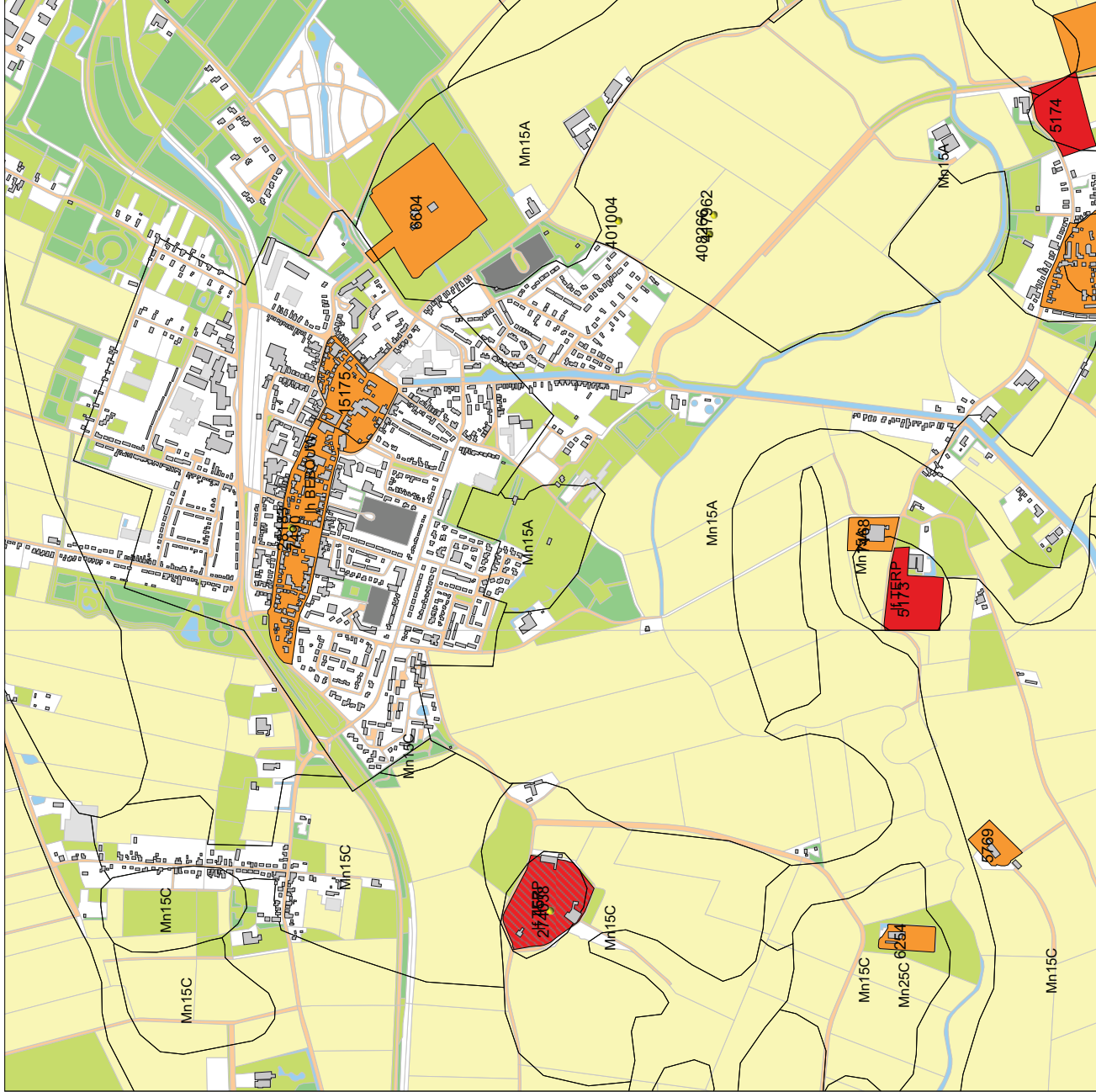
This map illustrates the Uithuizen area, highlighting various water management zones (Mv1, Mv8, Mv9, Mv10) and infrastructure. The map includes labels for locations like Uithuizen, Oldenzaal, and Zandweeer, as well as water bodies like the Oude Toer and Doodstil. A red line indicates a boundary or route, and several red dots mark specific points of interest.

Kaart archeologie plangebied Scholencomplex te Uithuizen

Combinatiekaart van AMK, bodemkaart en Archis

241850 / 604099

238651 / 600900

05-01-2011

Legenda

- WAARNEMINGEN
 - HUIZEN
 - BODEM ((c)Alterra)
- MONUMENTEN
 - archeologische waarde
 - hoge archeologische waarde
 - zeer hoge archeologische waarde
 - zeer hoge arch waarde, beschermd
- TOP10 ((c)TDN)
 - bebouwd gebied
 - doorgaande wegen
 - bos
 - bouwland
 - weiland
 - boomgaard/kwekerij
 - heide
 - zand
 - begraafplaats
 - water
 - overig bodemgebruik

0 500 m

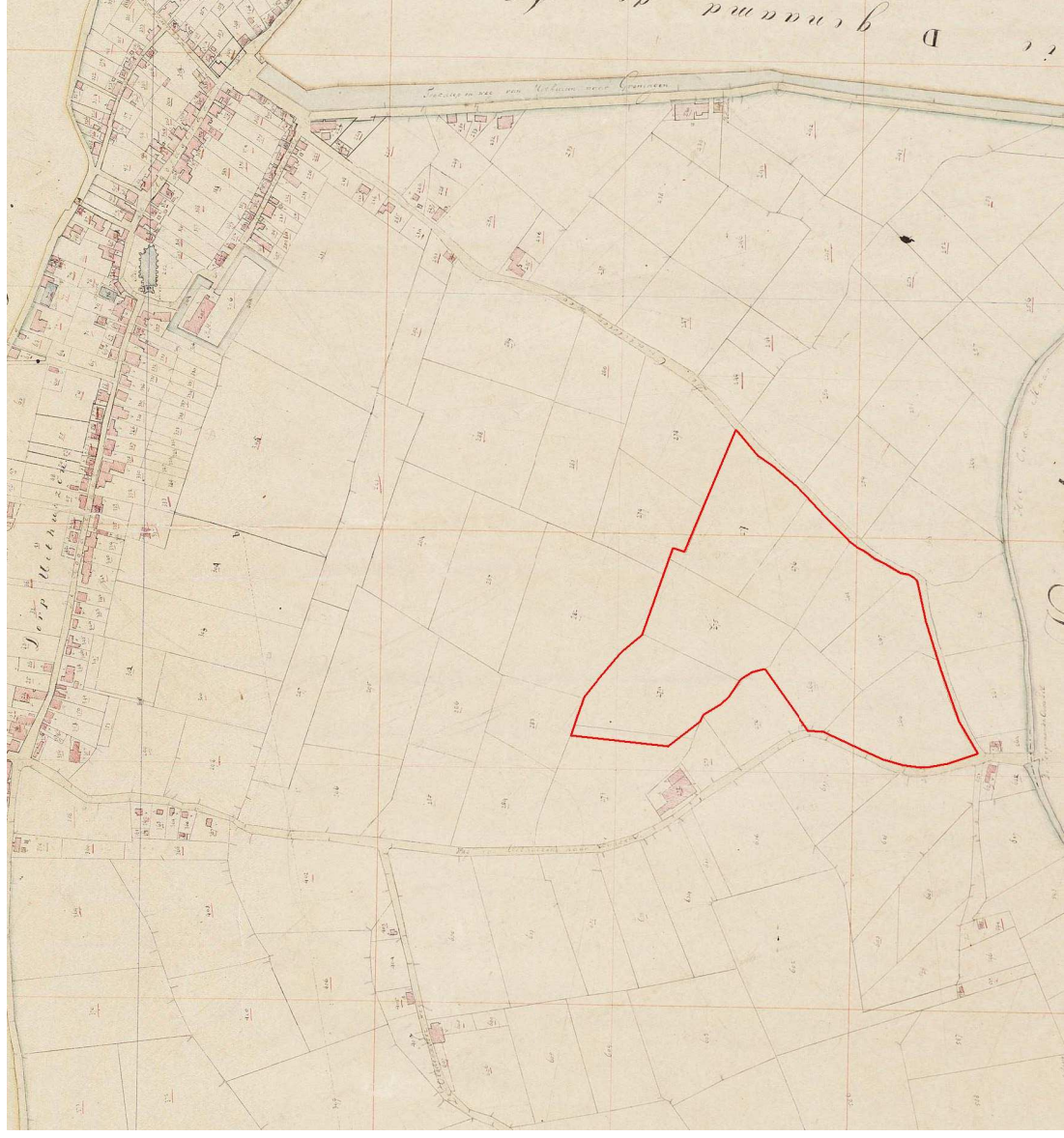
Archis2

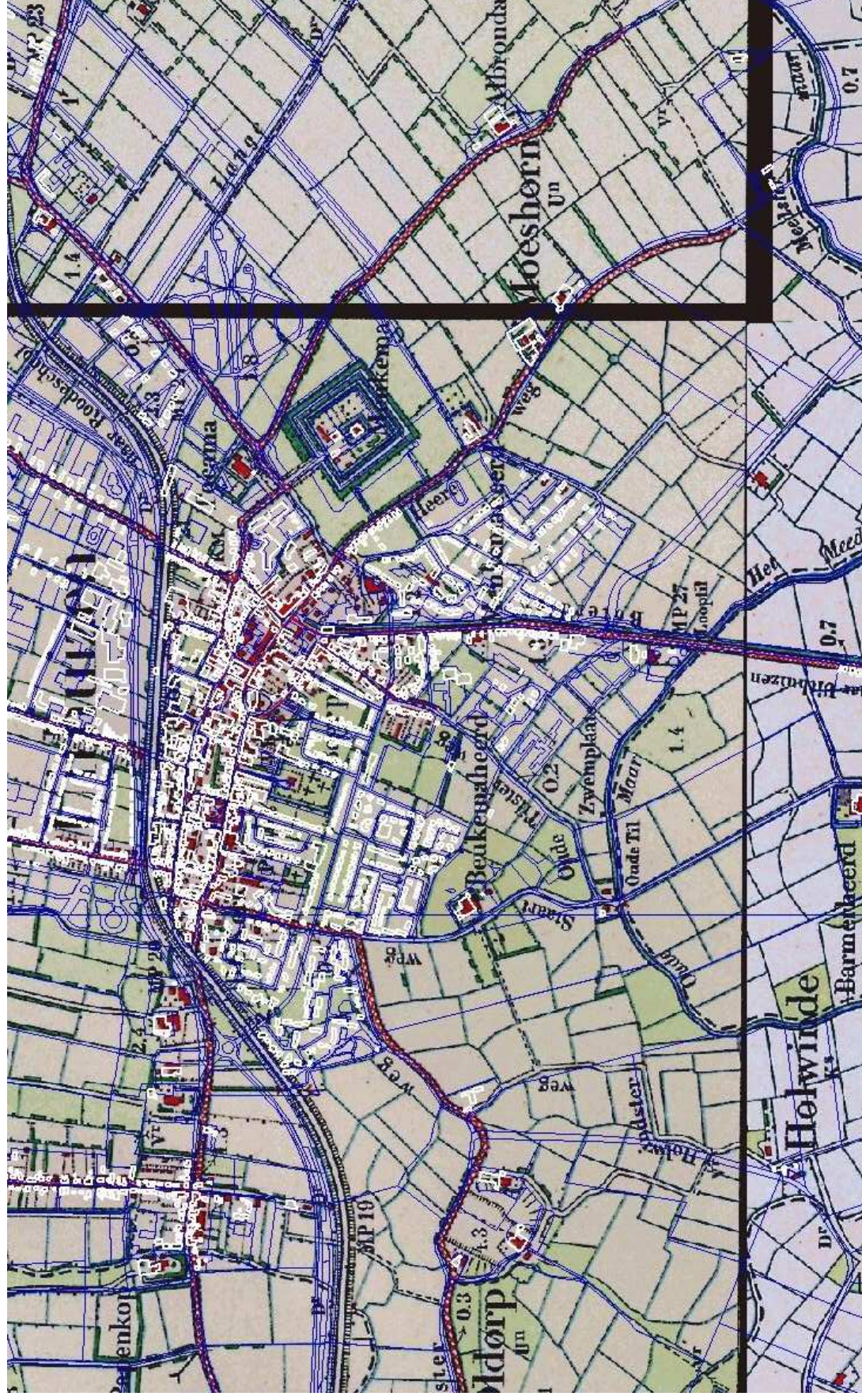
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Kadastrale minuut Scholencomplex te Uithuizen

Het plangebied is omlijnd

Projectie van de huidige situatie op de Bonnekaart: plangebied Scholencomplex te Uithuizen

Bijlage 3

Quicksan Flora- en faunawet

TOETSING FLORA- EN FAUNAWET VOOR DE
ONTWIKKELING VAN EEN SCHOLENCLUSTER IN UITHUIZEN.

Gebruik en overname van gegevens
alleen toegestaan met volledige bronvermelding:

Buro Bakker (2011);

*Toetsing Flora- en faunawet voor de ontwikkeling van een scholencluster te Uithuizen.
Buro Bakker adviesburo voor ecologie BV te Assen, in opdracht van HKB Stedenbouwkundigen.*

in opdracht van:

HKB STEDENBOUWKUNDIGEN

contactpersoon:

Mw. M VAN SCHOONHOVEN

uitgevoerd door:

BURO BAKKER ADVIESBURO VOOR ECOLOGIE BV

Weiersloop 9 Postbus 10034 9400 CA Assen tel. 0592-313389 fax. 0592-314643 email: info@burobakker.nl

Projectleiding:

Ir. M.S. Van Kerkevoorde

Veldwerk en rapportage:

Ing. M. Oudsboorn

Inhoud

1	INLEIDING.....	1
1.1	AANLEIDING.....	1
1.2	OPZET	1
1.3	DE FLORA- EN FAUNAWET	1
1.4	RODE LIJSTEN.....	3
2	FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE	4
2.1	TERREINKARAKTERISTIEK.....	4
2.2	FLORA EN VEGETATIE.....	4
2.3	FAUNA	4
2.3.1	Vogels.....	4
2.3.2	Zoogdieren	5
2.3.3	Amfibieën, vissen en reptielen	5
2.3.4	Overige fauna.....	6
3	CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES VAN DE FLORA- EN FAUNAWET	7
3.1	SAMENVATTING BESCHERMDE SOORTEN.....	7
3.2	GEVOLGEN VAN DE INGREEP	7
3.3	MOGELIJKHEDEN VOOR MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN	8
3.4	CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES.....	8
4	BRONNEN.....	10

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Men is voornemens een scholencluster in Uithuizen te ontwikkelen. Het plangebied is gelegen aan de zuidwestzijde van Uithuizen en betreft een deel bos en een deel grasland (weiden). Naast de realisatie van een schoolgebouw zal een deel van het bos worden gekapt, waar de huidige ijsbaan zal komen (zie figuur 1). Omdat negatieve effecten op in de Flora- en faunawet beschermde soorten niet op voorhand uitgesloten kunnen worden is een quickscan noodzakelijk.

Figuur 1: Locatie onderzoeksgebied, rood omlijnd. Inzet: Structuurplan. Bron: Google Earth.

1.2 OPZET

Buro Bakker is gevraagd om op basis van een veldbezoek en ecologisch inzicht een beschouwing op te stellen over de aanwezigheid van beschermde planten en dieren. Daarmee worden soorten bedoeld die worden beschermd door de Flora- en faunawet.

Op 5 januari 2011 is een ecologische verkenning in het gebied uitgevoerd. Daarbij is gelet op de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Door vorst en sneeuw zijn niet alle aanwezige plantensoorten herkend. Echter kunnen gedegen uitspraken worden gedaan op basis van terreinkenmerken en bestaande gegevens.

1.3 DE FLORA- EN FAUNAWET

Door de in april 2002 in werking getreden Flora- en faunawet is de verplichting ontstaan om ruimtelijke plannen aan deze wet te toetsen. Het doel van de wet is om in het wild levende

planten en dieren te beschermen. Voor dit project zijn de volgende artikelen van de wet relevant:

- Artikel 2 legt een zorgplicht op. Dat houdt in dat ingrepen zodanig worden uitgevoerd dat de beïnvloeding van de in het wild levende soorten planten en dieren minimaal is.
- Artikel 8 verbiedt het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
- Artikel 9 verbiedt het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 10 verbiedt het verontrusten van beschermde dieren.
- Artikel 11 verbiedt het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten of holen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen.

Een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) omtrent artikel 75 is gepubliceerd in het Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 501 op 19 oktober 2004 en is op 23 februari 2005 van kracht geworden. Dit houdt in dat de Flora- en faunawet meer mogelijkheden biedt voor het verkrijgen van vrijstellingen, mits aan voorwaarden wordt voldaan. In de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten onderverdeeld in drie tabellen, elk met hun eigen beschermingsregime, en worden vogels apart behandeld. De volgende drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

Categorie 1: Hieronder vallen de zogenaamde tabel 1-soorten. Dit betreft een aantal licht beschermde, maar algemene soorten in Nederland, waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling, mits bij ingrepen sprake is van een bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. Als hier niet aan voldaan is, moet er een ontheffingsaanvraag worden gedaan, waarbij getoetst wordt volgens het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van in standhouding van de soort' (de zgn. lichte toets).

Categorie 2: Hieronder vallen de zgn. tabel 2-soorten: middelzwaar beschermde soorten waarvoor niet op voorhand vrijstelling wordt verleend, maar waarvoor eerst een gedragscode moet worden opgesteld. Deze gedragscode wordt door de sector of de ondernemer opgesteld, en door de minister van LNV getoetst. Totdat deze gedragscode is goedgekeurd zal voor soorten uit deze categorie ontheffing aangevraagd moeten worden.

Categorie 3: Hieronder vallen de zgn. tabel 3-soorten. Dit zijn soorten die vermeld zijn in bijlage 1 van bovengenoemde AMvB, alsmede soorten die voorkomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en die daardoor een strikte bescherming genieten. Een ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van in standhouding van de soort. Aan alle drie de criteria moet worden voldaan. Deze vormen gezamenlijk de zgn. uitgebreide toets.

Vogels: Vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en worden in de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet apart behandeld. Alle vogels zijn gelijk beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord/vernietigd, zijn verboden. Een vrijstelling hiervoor is mogelijk als een gedragscode wordt toegepast. In de praktijk betekent dit dat met name het broedseizoen ontzien dient te worden aangezien juist in deze periode sprake zal zijn van verontrusting, doden of verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Indien deze gedragscode achterwege

blijft is een ontheffing noodzakelijk en zal de uitgebreide toets worden toegepast (zie categorie 3). Nesten van roofvogels, uilen, enkele kolonievogels (bv. Roek) en enkele aan bebouwing gebonden vogels (bv. Huismus) zijn jaarrond beschermd en vallen buiten de gedragscode.

1.4 RODE LIJSTEN

Soorten zijn opgenomen in Rode lijsten als ze worden bedreigd in hun voortbestaan. Dat wil echter niet altijd zeggen dat ze ook worden beschermd. Rode Lijsten hebben een signaleringsfunctie en hebben geen juridische status. Alleen Rode lijstsoorten die ook in de Flora- en faunawet en/of de Natuurbeschermingswet zijn opgenomen, genieten een vorm van bescherming. In dit rapport is aangegeven of soorten op een Rode lijst staan.

2 FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE

2.1 TERREINKARAKTERISTIEK

Het plangebied bevindt zich aan de zuidwestzijde van de bebouwde kern van Uithuizen. Ten noorden van het plangebied ligt de huidige ijsbaan. De Oude Tilsterweg vormt de oostelijke grens. Ten westen van het plangebied liggen enkele bloemrijke graslanden en boerderij 'Boukemaheerd'. Het plangebied is nu in gebruik als weide en bos. Het bos is vrij jong en in het midden is een open deel aanwezig. De graslandpercelen zijn in gebruik als paardenweiden. Hier staat een kleine schuur, die dient als stal. In het plangebied zijn meerdere (vrij smalle en ondiepe) watergangen aanwezig, die met elkaar in verbinding staat.

2.2 FLORA EN VEGETATIE

Tijdens het veldbezoek waren in de bermen rondom de weiden en het grasland diverse algemene grassoorten, Smalle weegbree en Peen nog te herkennen. De paardenweiden worden intensief begraaasd. Rondom de paardenweiden is een laan van jonge lindebomen aanwezig. Aan de westzijde van het meest westelijke grasland is een rij jonge Knotwilgen aanwezig. Het bosje in de zuidhoek van het plangebied bestaat voornamelijk uit Esdoorn en Beuk, met een enkele Zomereik. Ondergroei en struweel is hier nauwelijks aanwezig. In het merendeel van de watergangen groeit Riet. Op basis van terreineigenschappen kan het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied worden uitgesloten.

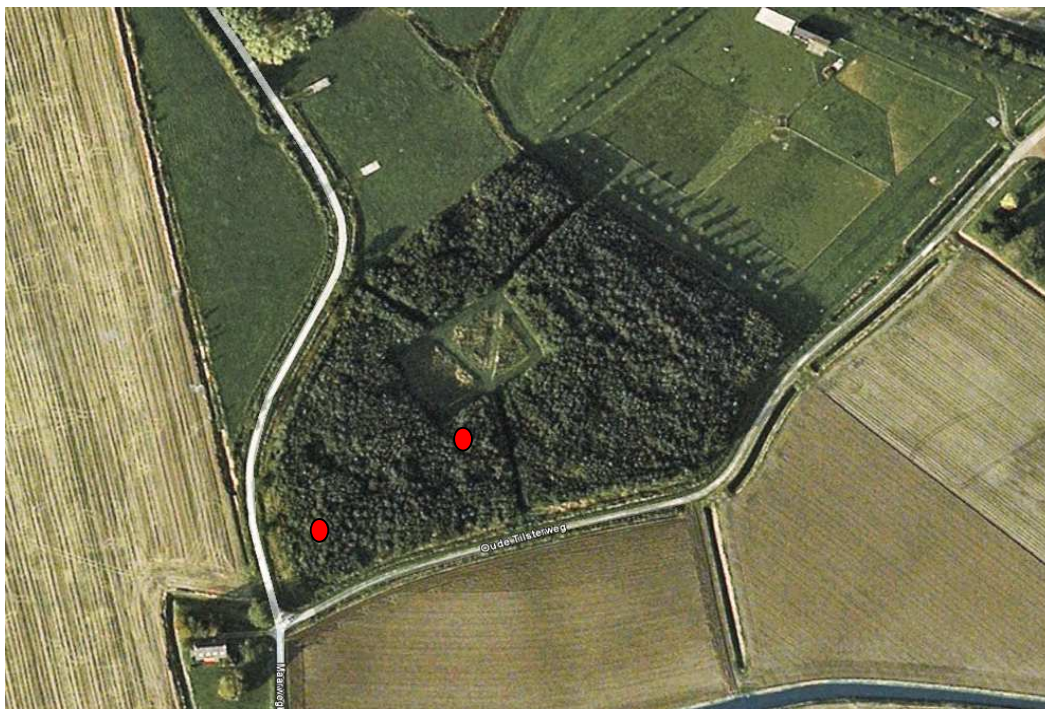
2.3 FAUNA

Op basis van het aangetroffen biotoop kan een klein aantal beschermde diersoorten in het onderzoeksgebied voorkomen. Hieronder wordt de verwachte aanwezige fauna per soortgroep beschreven.

2.3.1 VOGELS

Het veldbezoek is buiten het broedseizoen gebracht, waardoor er geen zekerheid te geven is over de daadwerkelijk aanwezige broedvogelbevolking. Doordat er op diverse plekken in het bos wintervoer in de vorm van o.a. zaad en vetbollen is opgehangen, vormt het voor diverse vogels foerageergebied in de winter. Tijdens het veldbezoek zijn diverse vogels waargenomen binnen het plangebied, namelijk Wilde eend, Koolmees, Pimpelmees, Roodborst, Merel, Gaai, Zwarte kraai, Grote bonte specht, Kramsvogel (ca. 20 ex.) en Buizerd. Het merendeel van deze soorten kan in het opgaand groen binnen het plangebied geschikt nestgelegenheid vinden. Daarbij kunnen onder andere Houtduif, Zanglijster en Winterkoning ook verwacht worden. Weidevogels worden niet verwacht, gezien de aanzienlijke verstoring door wandelaars en honden.

Er zijn twee nesten van Buizerd aangetroffen in het bosje (zie figuur 2), waarvan er waarschijnlijk één een oud nest betreft. Nesten van deze soort zijn jaarrond beschermd (Min. LNV, 2009).

Figuur 2: Locaties Buizerdnesten

2.3.2 ZOOGDIEREN

Het plangebied biedt leefgebied voor soorten als Mol, Egel, Bosmuis, Bosspitsmuis, Huisspitsmuis en Veldmuis. Hierop kunnen kleine roofdieren zoals Wezel jagen. Grote zoogdieren zoals Ree kunnen in het bosje beschutting vinden. Deze soorten genieten allemaal een lichte bescherming (tabel 1-soorten Flora- en faunawet). De aanwezigheid van grotere zoogdieren zal echter zeer beperkt zijn, aangezien het plangebied vrij intensief wordt gebruikt als hondenuitlaatplek.

De schuur die dient als stal voor de aanwezige pony's is ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen en/of Steenmarter. Ook zijn er geen potentiële verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen binnen het plangebied aanwezig, daarvoor is het opgaand groen te jong. Het plangebied is door de afwisseling van opgaand groen en (bloemrijke) grasland aantrekkelijk foerageergebied voor vleermuizen die in de bebouwde kom van Uithuizen verblijven, zoals Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger. Het plangebied maakt geen deel uit van een vliegroute voor vleermuizen. Er zijn geen verblijfplaatsen van soorten met een zwaarder beschermingsregime in het plangebied te verwachten.

2.3.3 AMFIBIEËN, VISSSEN EN REPTIELEN

In het plangebied zijn enkele watergangen aanwezig, die kunnen dienen als voortplantingsbiotoop voor amfibieën. Soorten die hier verwacht kunnen worden zijn Bastaardkikker, Bruine kikker, Kleine watersalamander en Gewone pad. Voornoemde soorten betreffen soorten met een lichte beschermingsstatus. Begroeide delen binnen het plangebied bieden overwinteringmogelijkheden voor deze soorten. Zwaarder beschermde amfibieën alsmede reptielen worden niet in het plangebied verwacht. Hiervoor ontbreekt geschikt leefgebied.

Volgens de Vissenatlas zijn in de direct omgeving van Uithuizen meerdere waarnemingen van de tabel 2-soort Kleine modderkruiper bekend (Brouwer, 2008). Waarnemingen zijn bekend in het Boterdiep, Helwerdermaar en Uithuizermeedstermaar. De Kleine modderkruiper komt wijd verspreid over Nederland in zowel stilstaande als stromende wateren voor. In veenweidegebied treft men Kleine modderkruipers aan in bredere poldersloten. Dit zijn doorgaans oudere dieren; jonge dieren hebben een voorkeur voor

smallere sloten met ondiepe oeverzones. Deze opgroeigebieden warmen namelijk sneller op, bieden voldoende voedsel en zijn moeilijker bereikbaar voor roofvissen. De watergangen aan de oostzijde van het plangebied zijn potentieel geschikt. Tezamen met de bekende verspreiding in de directe omgeving en de bereikbaarheid van het plangebied vanaf de locaties waar de soort bekend is, zal nader onderzoek de aan- of afwezigheid van de soort binnen het plangebied moeten vaststellen.

2.3.4 OVERIGE FAUNA

Het plangebied biedt voor diverse algemene soorten vlinders en libellen foerageer- en voortplantingsgebied. Dagpauwoog en Klein koolwitje zijn soorten die verwacht kunnen worden. In de watergangen kunnen enkele algemene libellensoorten zoals Lantaarntje en Houtpantserjuffer zich voortplanten. Beschermde soorten vlinders en libellen worden niet verwacht, hiervoor is geen geschikt biotoop aanwezig.

3 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES VAN DE FLORA- EN FAUNAWET

3.1 SAMENVATTING BESCHERMDE SOORTEN

Onderstaande tabel geeft voor de aangetroffen en mogelijk aanwezige beschermde soorten het beschermingsregime aan. Voor soorten uit de eerste categorie geldt een algehele vrijstelling. Voor de soorten uit de tweede en derde categorie dient over het algemeen ontheffing te worden aangevraagd. In § 3.4 wordt dit nader uitgewerkt.

Soortgroep	Soort	Type waarneming	Ff-wet Tab1	Ff-wet Tab2	Ff-wet Tab3
Vogels	Alle broedvogels	A			X
	Buizerd <i>Buteo Buteo</i>	B/C			X
Vissen	Kleine modderkruiper <i>Cobitis taenia</i>	D		X	
Zoogdieren	Vleermuizen - foerageergebied	A			X
	Bosmuis <i>Apodemus sylvaticus</i>	A	X		
	Bosspitsmuis <i>Sorex araneus</i>	A	X		
	Egel <i>Erinaceus europeus</i>	A	X		
	Huisspitsmuis <i>Crocidura russula</i>	A	X		
	Mol <i>Talpa europea</i>	A	X		
	Ree <i>Capreolus capreolus</i>	A	X		
	Veldmuis <i>Microtus arvalis</i>	A	X		
	Wezel <i>Mustela nivalis</i>	A	X		
Amfibieën	Bastaardkikker <i>Pelophylax kl. esculentus</i>	A	X		
	Bruine kikker <i>Rana temporaria</i>	A	X		
	Gewone pad <i>Bufo bufo</i> (winter)	A	X		
	Bruine kikker <i>Rana temporaria</i> (winter)	A	X		

Tabel 1: Overzicht van waargenomen of waarschijnlijk in het plangebied voorkomende beschermde fauna. Type waarneming: A=waarschijnlijk aanwezig, B=sporen/holen/nesten aanwezig, C=zichtwaarneming, D=mogelijk aanwezig, nader onderzoek noodzakelijk. Tabel 1=algemene maar beschermde soorten, Tabel 2=overige soorten, Tabel 3=strikt beschermde soorten (zie § 1.3).

3.2 GEVOLGEN VAN DE INGREEP

Bij een beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet zijn in de eerste plaats vaste verblijfplaatsen en groeiplaatsen van belang. Daaronder valt ook de functionele leefomgeving die nodig is om te overleven, zoals foerageergebied.

Broedvogels

Werkzaamheden die tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen leiden tot verstoring of vernietiging van (nesten van) broedende vogels. Dit betreft zowel de vogels die in het plangebied zelf broeden als de vogels die binnen de beïnvloedingssfeer van werkzaamheden broeden.

Daarnaast zijn er nesten van de Buizerd in het plangebied aanwezig, waarvan er waarschijnlijk één wordt bewoond. Ten behoeve van de plannen zal een deel van het bos worden gekapt. De twee nestbomen in de zuidwestelijke hoek van het bosje zullen, op basis van het beschikbare kaartmateriaal, behouden blijven. De komst van een scholencluster en daarmee een toenemende verstoring (beweging en geluid van kinderen) zal niet leiden tot het verlaten van de nestlocatie. De Buizerd is weinig gevoelig voor dit type verstoring.

Vissen

In de directe omgeving van het plangebied is de middelzwaar beschermde Kleine modderkruiper bekend. Watergangen binnen het plangebied zijn geschikt voor deze soort en zijn naar verwachting ook bereikbaar. Op basis hiervan komt de soort mogelijk ook binnen

het plangebied voor. Als gevolg van het dempen van diverse watergangen kunnen exemplaren worden gedood.

Vleermuizen

Het plangebied biedt geschikt foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen. Als gevolg van de plannen zal het oppervlakte voor een deel afnemen. Echter blijft het merendeel behouden en zullen er geen negatieve effecten optreden.

Overige soorten

De plannen zullen leiden tot het verdwijnen van leefgebied en verblijfplaatsen of groeiplaatsen van enkele licht beschermde soorten. De negatieve effecten zullen echter niet leiden tot het vernietigen van hele populaties. Het betreft allemaal algemene soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor tabel 1-soorten geldt een algehele vrijstelling. Op deze soorten blijft de zorgplicht wel van kracht (artikel 2 Flora- en faunawet, zie § 1.3).

3.3 MOGELIJKHEDEN VOOR MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN

Broedvogels

Mitigerende maatregelen zijn aan de orde bij broedvogels. Vanwege het voorkomen van broedvogels is het noodzakelijk om werkzaamheden zoals de kap van bomen en struiken buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen omvat globaal de periode maart tot en met juli, maar ook broedende vogels buiten deze periode genieten een zware bescherming.

De nestbomen van Buizerd blijven op basis van beschikbaar kaartmateriaal gespaard. Overige mitigatie voor deze soort komt overeen met de mitigatie voor alle andere broedvogels.

Vissen

Nader onderzoek naar Kleine modderkruiper moet uitwijzen of de soort in het plangebied voorkomt. Indien deze soort wordt vastgesteld, zullen mitigerende maatregelen worden uitgevoerd. Gedacht kan worden aan het in de meest optimale periode (buiten de paaiperiode en de winterrust) dempen van de sloten, het wegvangen van aanwezige exemplaren, en het werken vanaf één kant.

Overige soorten

Voor soorten uit tabel 1 geldt een algehele vrijstelling. Op deze soorten, en alle andere planten- en diersoorten is de zorgplicht wel van toepassing (artikel 2 Flora- en faunawet, zie § 1.3). Een veelgebruikte invulling van deze zorgplicht bestaat uit het ongeschikt maken van het plangebied, door het enkele dagen voorafgaande aan de werkzaamheden, kort af te maaien. Dieren krijgen dan de tijd om het plangebied te verlaten en elders leefgebied te zoeken. Bij het dempen van watergangen kan in het oogpunt van de zorgplicht rekening worden gehouden met de voortplantingsperiode en de winterrust van amfibieën. Wanneer dit in de periode september-oktober wordt uitgevoerd heeft dit zo min mogelijk effect op de aanwezige amfibieën.

3.4 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES

Broedvogels

Vanwege het voorkomen van broedvogels in het plangebied moeten de werkzaamheden (het verwijderen van beplanting) buiten het broedseizoen (half maart tot half juli) plaatsvinden. Omdat de nestbomen van de Buizerd gespaard blijven en de soort geen ernstige negatieve effecten zal ondervinden van de werkzaamheden en de ingebruikname van de scholencluster is het aanvragen van een ontheffing niet nodig.

Vissen

Er is nader onderzoek nodig om de aan- of afwezigheid van Kleine modderkruiper in het plangebied vast te stellen. Op basis van de resultaten van aanvullend onderzoek zal bekeken moeten worden op welke manier de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd. Dergelijk aanvullend onderzoek kan in de periode april-oktober worden uitgevoerd. Middels een schepnet (type RAVON) kunnen de watergangen in één bezoek worden bemonsterd.

Overige soorten

Alle andere gevonden en te verwachten soorten in het plangebied zijn licht beschermd. Voor deze soorten geldt een vrijstelling. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft voor deze soorten niet te worden aangevraagd. De algemene zorgplicht (zie § 1.3) blijft wel van kracht.

4 BRONNEN

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen (1992); Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging.

Brouwer, T., B. Crombaghs e.a. (2008); Vissenatlas Groningen Drenthe - verspreiding van zoetwatervissen in Groningen en Drenthe in de periode 1980-2007. Uitgeverij Profiel, Bedum.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9. Nationaal natuurhistorisch museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Google Earth Pro. 2009 Tele Atlas.

Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.

Ministerie van LNV, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

www.ravon.nl

www.telmec.nl

www.waarneming.nl

januari 2011

Vormgeving:
Joop Striker, Assen

Bijlage 4

Toetsing Flora- en faunawet

Toetsing Flora- en faunawet
voor de ontwikkeling van een scholenccluster
in Uithuizen.

buro bakker adviesburo voor ecologie bv

TOETSING FLORA- EN FAUNAWET VOOR DE
ONTWIKKELING VAN EEN SCHOLENCLUSTER IN UITHUIZEN.

Gebruik en overname van gegevens
alleen toegestaan met volledige bronvermelding:

Buro Bakker (2011);

*Toetsing Flora- en faunawet voor de ontwikkeling van een scholencluster te Uithuizen.
Buro Bakker adviesburo voor ecologie BV te Assen, in opdracht van HKB Stedenbouwkundigen.*

in opdracht van:

HKB STEDENBOUWKUNDIGEN

contactpersoon:

Mw. M VAN SCHOONHOVEN

uitgevoerd door:

BURO BAKKER ADVIESBURO VOOR ECOLOGIE BV

Weiersloop 9 Postbus 10034 9400 CA Assen tel. 0592-313389 fax. 0592-314643 email: info@burobakker.nl

Projectleiding:

Ir. M.S. Van Kerckvoorde

Veldwerk en rapportage:

Ing. M. Oudsboorn

Inhoud

1	INLEIDING.....	1
1.1	AANLEIDING.....	1
1.2	OPZET	1
1.3	DE FLORA- EN FAUNAWET	2
1.4	RODE LIJSTEN	3
2	FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE	4
2.1	TERREINKARAKTERISTIEK.....	4
2.2	FLORA EN VEGETATIE.....	4
2.3	FAUNA	4
2.3.1	Vogels.....	4
2.3.2	Zoogdieren	5
2.3.3	Amfibieën, vissen en reptielen	5
2.3.4	Overige fauna.....	6
3	CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES VAN DE FLORA- EN FAUNAWET	7
3.1	SAMENVATTING BESCHERMDE SOORTEN.....	7
3.2	GEVOLGEN VAN DE INGREEP	7
3.3	MOGELIJKHEDEN VOOR MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN	8
3.4	CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES.....	8
4	BRONNEN.....	9

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Men is voornemens een scholencluster in Uithuizen te ontwikkelen. Het plangebied is gelegen aan de zuidwestzijde van Uithuizen en betreft een deel bos en een deel grasland (weiden). Naast de realisatie van een schoolgebouw zal een deel van het bos worden gekapt, waar de huidige ijsbaan zal komen (zie figuur 1). Omdat negatieve effecten op in de Flora- en faunawet beschermde soorten niet op voorhand uitgesloten kunnen worden, is een quickscan met een aanvullend onderzoek uitgevoerd.

Figuur 1: Locatie onderzoeksgebied, rood omlijnd. Inzet: Structuurplan. Bron: Google Earth.

1.2 OPZET

Buro Bakker is gevraagd om op basis van een veldbezoek en ecologisch inzicht een beschouwing op te stellen over de aanwezigheid van beschermde planten en dieren. Daarmee worden soorten bedoeld die worden beschermd door de Flora- en faunawet.

Op 5 januari 2011 is een ecologische verkenning in het gebied uitgevoerd. Daarbij is gelet op de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Door vorst en sneeuw zijn niet alle aanwezige plantensoorten herkend. Echter kunnen gedegen uitspraken worden gedaan op basis van terreinkenmerken en bestaande gegevens.

Daarnaast is op 14 april 2011 middels een schepnet (type RAVON) aanvullend onderzoek verricht naar het voorkomen van Kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*).

1.3 DE FLORA- EN FAUNAWET

Door de in april 2002 in werking getreden Flora- en faunawet is de verplichting ontstaan om ruimtelijke plannen aan deze wet te toetsen. Het doel van de wet is om in het wild levende planten en dieren te beschermen. Voor dit project zijn de volgende artikelen van de wet relevant:

- Artikel 2 legt een zorgplicht op. Dat houdt in dat ingrepen zodanig worden uitgevoerd dat de beïnvloeding van de in het wild levende soorten planten en dieren minimaal is.
- Artikel 8 verbiedt het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
- Artikel 9 verbiedt het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 10 verbiedt het verontrusten van beschermde dieren.
- Artikel 11 verbiedt het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten of holen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen.

Beschermingscategorieën

De Flora- en faunawet in samenhang met het Besluit en de Regeling beschermde dier- en plantensoorten biedt de mogelijkheid tot het verkrijgen van vrijstellingen en ontheffingen van die verboden, mits aan voorwaarden wordt voldaan. De volgende beschermingsregimes worden onderscheiden:

Licht beschermde soorten. Hieronder vallen de zogenaamde tabel 1-soorten. Dit betreft een aantal beschermde, maar algemene soorten in Nederland, waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling, mits bij ingrepen sprake is van de uitvoering van bepaalde werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Middelzwaar beschermde soorten. Dit betreft soorten waarvoor niet op voorhand vrijstelling of ontheffing wordt verleend. Voor deze soorten geldt een vrijstelling, als volgens een door de Minister van LNV (thans EL&I) goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt. Als niet volgens een gedragscode wordt gewerkt, zal voor deze soorten een ontheffing aangevraagd moeten worden. Deze ontheffing wordt verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten (de zogenaamde lichte toets).

Zwaar beschermde soorten. Dit zijn soorten die vermeld zijn in bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, alsmede soorten die voorkomen op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn alsmede de van nature binnen de Europese Unie voorkomende vogelsoorten. Een ontheffing met betrekking tot deze soorten wordt verleend als wordt voldaan aan drie criteria: 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten; 2) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang; 3) er is geen andere bevredigende oplossing. Aan de alle drie de criteria moet worden voldaan. Deze vormen gezamenlijk de zogenaamde uitgebreide toets.

Broedvogels

Voor vogels geldt ingevolge de Flora- en faunawet het zware beschermingsregime. Werkzaamheden waarbij nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord, zijn op grond van artikel 11 Flora- en faunawet verboden. Voor veel vogels wordt aangenomen dat zij alleen tijdens het broedseizoen een nestplaats respectievelijk een vaste rust- en verblijfplaats hebben en buiten

deze periode niet. Om te voorkomen dat in strijd wordt gehandeld met het verbod van artikel 11 Flora- en faunawet, dient in dat geval het broedseizoen te worden ontzien. Voor een kleine groep vogels geldt dat zij hun nestplaatsen respectievelijk hun vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond in gebruik (kunnen) hebben. Deze plaatsen vallen dan ook jaarrond onder het beschermingsregime van artikel 11. De vogelsoorten waarvoor dit geldt, zijn door de Dienst Regelingen van het Ministerie van EL&I vermeld op de "Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep" van augustus 2009. Door het treffen van mitigerende maatregelen kan worden voorkomen dat in strijd wordt gehandeld met de verbodsbepaling van artikel 11 Flora- en faunawet. Indien aantasting of verstoring van de nestplaats of de vaste rust- en verblijfplaats niet te voorkomen is, dient een ontheffingsaanvraag te worden ingediend.

1.4 RODE LIJSTEN

Soorten zijn opgenomen in Rode lijsten als ze worden bedreigd in hun voortbestaan. Deze lijsten omvatten verdwenen, ernstig bedreigde, bedreigde, kwetsbare en gevoelige planten en dieren in Nederland, verdeeld over achttien soortgroepen. Maatgevend voor plaatsing op deze lijst is mede de mate van afname van een soort in de afgelopen jaren. De Rode lijst biedt echter geen bescherming zoals de Flora- en faunawet dat doet. Voor het Ministerie van LNV zijn de Rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Het Ministerie streeft ernaar dat een volgende Rode lijst, die per soortgroep elke tien jaar verschijnt, kleiner zal zijn dan de huidige lijst. Hiertoe stimuleert het Ministerie dat bij bescherming en beheer van gebieden rekening wordt gehouden met de Rode lijst-soorten, en dat zo nodig en zo mogelijk aanvullende soortgerichte maatregelen zullen worden genomen. Van de verschillende overheden en terreinbeherende organisaties mag worden verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten (Ministerie van LNV, 2004). In de Rode lijst worden diverse categorieën onderscheiden:

- ernstig bedreigd (EB): zeer sterk afgenomen en nu zeer zeldzaam;
- bedreigd (BE): sterk afgenomen en nu zeldzaam tot zeer zeldzaam, of zeer sterk afgenomen en nu zeldzaam;
- kwetsbaar (KW): matig afgenomen en nu vrij tot zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen en nu vrij zeldzaam;
- gevoelig (GE): stabiel of toegenomen maar zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen maar nog algemeen.

2 FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE

2.1 TERREINKARAKTERISTIEK

Het plangebied bevindt zich aan de zuidwestzijde van de bebouwde kern van Uithuizen. Ten noorden van het plangebied ligt de huidige ijsbaan. De Oude Tilsterweg vormt de oostelijke grens. Ten westen van het plangebied liggen enkele bloemrijke graslanden en boerderij 'Boukemaheerd'. Het plangebied is nu in gebruik als weide en bos. Het bos is vrij jong en in het midden is een open deel aanwezig. De graslandpercelen zijn in gebruik als paardenweiden. Hier staat een kleine schuur, die dient als stal. In het plangebied zijn meerdere (vrij smalle en ondiepe) watergangen aanwezig, die met elkaar in verbinding staat.

2.2 FLORA EN VEGETATIE

Tijdens het veldbezoek waren in de bermen rondom de weiden en het grasland diverse algemene grassoorten, Smalle weegbree en Peen nog te herkennen. De paardenweiden worden intensief begraaasd. Rondom de paardenweiden is een laan van jonge lindebomen aanwezig. Aan de westzijde van het meest westelijke grasland is een rij jonge Knotwilgen aanwezig. Het bosje in de zuidhoek van het plangebied bestaat voornamelijk uit Esdoorn en Beuk, met een enkele Zomereik. Ondergroei en struweel is hier nauwelijks aanwezig. In het merendeel van de watergangen groeit Riet.

Op basis van terreineigenschappen kan het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied worden uitgesloten.

2.3 FAUNA

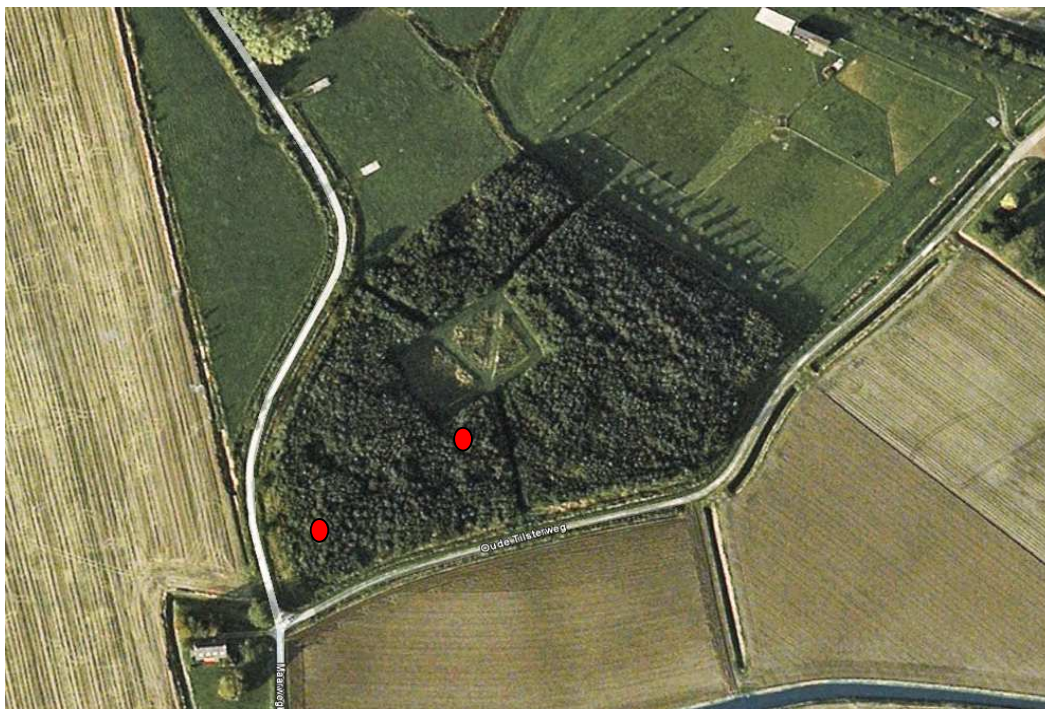
Op basis van het aangetroffen biotoop kan een klein aantal beschermde diersoorten in het onderzoeksgebied voorkomen. Hieronder wordt de verwachte aanwezige fauna per soortgroep beschreven.

2.3.1 VOGELS

Het veldbezoek is buiten het broedseizoen gebracht, waardoor er geen zekerheid te geven is over de daadwerkelijk aanwezige broedvogelbevolking. Doordat er op diverse plekken in het bos wintervoer in de vorm van o.a. zaad en vetbollen is opgehangen, vormt het voor diverse vogels foerageergebied in de winter.

Tijdens het veldbezoek zijn diverse vogels waargenomen binnen het plangebied, namelijk Wilde eend, Koolmees, Pimpelmees, Roodborst, Merel, Gaai, Zwarte kraai, Grote bonte specht, Kramsvogel (ca. 20 ex.) en Buizerd. Het merendeel van deze soorten kan in het opgaand groen binnen het plangebied geschikt nestgelegenheid vinden. Daarbij kunnen onder andere Houtduif, Zanglijster en Winterkoning ook verwacht worden. Weidevogels worden niet verwacht, gezien de aanzienlijke verstoring door wandelaars en honden.

Er zijn twee nesten van Buizerd aangetroffen in het bosje (zie figuur 2), waarvan er waarschijnlijk één een oud nest betreft. Nesten van deze soort zijn jaarrond beschermd (Min. LNV, 2009).

Figuur 2: Locaties Buizerdnesten

2.3.2 ZOOGDIEREN

Het plangebied biedt leefgebied voor soorten als Mol, Egel, Bosmuis, Bosspitsmuis, Huisspitsmuis en Veldmuis. Hierop kunnen kleine roofdieren zoals Wezel jagen. Grote zoogdieren zoals Ree kunnen in het bosje beschutting vinden. Deze soorten genieten allemaal een lichte bescherming (categorie 1-soorten Flora- en faunawet). De aanwezigheid van grotere zoogdieren zal echter zeer beperkt zijn, aangezien het plangebied vrij intensief wordt gebruikt als hondenuitlaatplek.

De schuur die dient als stal voor de aanwezige pony's is ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen en/of Steenmarter. Ook zijn er geen potentiële verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen binnen het plangebied aanwezig, daarvoor is het opgaand groen te jong. Het plangebied is door de afwisseling van opgaand groen en (bloemrijke) grasland aantrekkelijk foerageergebied voor vleermuizen die in de bebouwde kom van Uithuizen verblijven, zoals Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger. Het plangebied maakt geen deel uit van een vliegroute voor vleermuizen. Er zijn geen verblijfplaatsen van soorten met een zwaarder beschermingsregime in het plangebied te verwachten.

2.3.3 AMFIBIEËN, VISSSEN EN REPTIELEN

In het plangebied zijn enkele watergangen aanwezig, die kunnen dienen als voortplantingsbiotoop voor amfibieën. Soorten die hier verwacht kunnen worden zijn Bastaardkikker, Bruine kikker, Kleine watersalamander en Gewone pad. Voornoemde soorten betreffen soorten met een lichte beschermingsstatus. Begroeide delen binnen het plangebied bieden overwinteringmogelijkheden voor deze soorten. Zwaarder beschermde amfibieën alsmede reptielen worden niet in het plangebied verwacht. Hiervoor ontbreekt geschikt leefgebied.

Volgens de Vissenatlas (Brouwer, 2008) zijn in de directe omgeving van Uithuizen meerdere waarnemingen van de middelzwaar beschermde Kleine modderkruiper bekend. Waarnemingen zijn bekend in het Boterdiep, Helwerdermaar en Uithuizermeestermaar. De Kleine modderkruiper komt wijd verspreid over Nederland in zowel stilstaande als stromende wateren voor. In veenweidegebied treft men Kleine modderkruipers aan in bredere poldersloten. Dit zijn doorgaans oudere dieren; jonge dieren hebben een voorkeur

voor smallere sloten met ondiepe oeverzones. Deze opgroeigebieden warmen namelijk sneller op, bieden voldoende voedsel en zijn moeilijker bereikbaar voor roofvissen. De watergang aan de oostzijde van het plangebied is potentieel geschikt voor deze soort. Tezamen met de bekende verspreiding in de directe omgeving en de bereikbaarheid van het plangebied vanaf de bekende verspreidingslocaties, is op 14 april 2011 aanvullend onderzoek uitgevoerd om de aan- of afwezigheid van de soort vast te stellen. De soort is daarbij niet gevangen. In de watergang ten zuidoosten van het grasland zijn wel Tiendoornige stekelbaarsjes en een Bruine kikker gevangen.

2.3.4 OVERIGE FAUNA

Het plangebied biedt voor diverse algemene soorten vlinders en libellen foerageer- en voortplantingsgebied. Dagpauwoog en Klein koolwitje zijn soorten die verwacht kunnen worden. In de watergangen kunnen enkele algemene libellensoorten zoals Lantaarntje en Houtpantserjuffer zich voortplanten. Beschermden soorten vlinders en libellen worden niet verwacht, hiervoor is geen geschikt biotoop aanwezig.

3 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES VAN DE FLORA- EN FAUNAWET

3.1 SAMENVATTING BESCHERMDE SOORTEN

Onderstaande tabel geeft voor de aangetroffen en mogelijk aanwezige beschermde soorten het beschermingsregime aan. Voor soorten uit de eerste categorie geldt een algehele vrijstelling. Voor de soorten uit de tweede en derde categorie dient over het algemeen ontheffing te worden aangevraagd. In § 3.4 wordt dit nader uitgewerkt.

Soortgroep	Soort	Type waarneming	Ff-wet Cat 1	Ff-wet Cat 2	Ff-wet Cat 3
Vogels	Alle broedvogels	A			X
	Buizerd <i>Buteo Buteo</i>	B/C			X
Zoogdieren	Vleermuizen - foerageergebied	A			X
	Bosmuis <i>Apodemus sylvaticus</i>	A	X		
	Bosspitsmuis <i>Sorex araneus</i>	A	X		
	Egel <i>Erinaceus europeus</i>	A	X		
	Huisspitsmuis <i>Crocidura russula</i>	A	X		
	Mol <i>Talpa europea</i>	A	X		
	Ree <i>Capreolus capreolus</i>	A	X		
	Veldmuis <i>Microtus arvalis</i>	A	X		
	Wezel <i>Mustela nivalis</i>	A	X		
Amfibieën	Bastaardkikker <i>Pelophylax kl. esculentus</i>	A	X		
	Bruine kikker <i>Rana temporaria</i>	A	X		
	Gewone pad <i>Bufo bufo</i> (winter)	A	X		
	Bruine kikker <i>Rana temporaria</i> (winter)	A	X		

Tabel 1: Overzicht van waargenomen of waarschijnlijk in het plangebied voorkomende beschermde fauna. Type waarneming: A=waarschijnlijk aanwezig, B=sporen/holen/nesten aanwezig, C=zichtwaarneming, D=mogelijk aanwezig, nader onderzoek noodzakelijk. Tabel 1=algemene maar beschermde soorten, Tabel 2=overige soorten, Tabel 3=strikt beschermde soorten (zie § 1.3).

3.2 GEVOLGEN VAN DE INGREEP

Bij een beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet zijn in de eerste plaats vaste verblijfplaatsen en groeiplaatsen van belang. Daaronder valt ook de functionele leefomgeving die nodig is om te overleven, zoals foerageergebied.

Broedvogels

Werkzaamheden die tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen leiden tot verstoring of vernietiging van (nesten van) broedende vogels. Dit betreft zowel de vogels die in het plangebied zelf broeden als de vogels die binnen de beïnvloedingssfeer van werkzaamheden broeden.

Daarnaast zijn er nesten van de Buizerd in het plangebied aanwezig, waarvan er waarschijnlijk één wordt bewoond. Ten behoeve van de plannen zal een deel van het bos worden gekapt. De twee nestbomen in de zuidwestelijke hoek van het bosje zullen, op basis van het beschikbare kaartmateriaal, behouden blijven. De komst van een scholencluster en daarmee een toenemende verstoring (beweging en geluid van kinderen) zal niet leiden tot het verlaten van de nestlocatie. De Buizerd is weinig gevoelig voor dit type verstoring.

Vleermuizen

Het plangebied biedt geschikt foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen. Als gevolg van de plannen zal het oppervlakte voor een deel afnemen. Echter blijft het merendeel behouden en zullen er geen negatieve effecten optreden.

Overige soorten

De plannen zullen leiden tot het verdwijnen van leefgebied en verblijfplaatsen of groeiplaatsen van enkele licht beschermde soorten. De negatieve effecten zullen echter niet leiden tot het vernietigen van hele populaties. Het betreft allemaal algemene soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor licht beschermde soorten geldt een algehele vrijstelling. Op deze soorten blijft de zorgplicht wel van kracht (artikel 2 Flora- en faunawet, zie § 1.3).

3.3 MOGELIJKHEDEN VOOR MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN

Broedvogels

Mitigerende maatregelen zijn aan de orde bij broedvogels. Vanwege het voorkomen van broedvogels is het noodzakelijk om werkzaamheden zoals de kap van bomen en struiken buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen omvat globaal de periode maart tot en met juli, maar ook broedende vogels buiten deze periode genieten een zware bescherming.

De nestbomen van Buizerd blijven op basis van beschikbaar kaartmateriaal gespaard. Overige mitigatie voor deze soort komt overeen met de mitigatie voor alle andere broedvogels.

Overige soorten

Voor licht beschermde soorten geldt een algehele vrijstelling. Op deze soorten, en alle andere planten- en diersoorten is de zorgplicht wel van toepassing (artikel 2 Flora- en faunawet, zie § 1.3). Een veelgebruikte invulling van deze zorgplicht bestaat uit het ongeschikt maken van het plangebied, door het enkele dagen voorafgaande aan de werkzaamheden, kort af te maaien. Dieren krijgen dan de tijd om het plangebied te verlaten en elders leefgebied te zoeken. Bij het dempen van watergangen kan in het oogpunt van de zorgplicht rekening worden gehouden met de voortplantingsperiode en de winterrust van amfibieën. Wanneer dit in de periode september-oktober wordt uitgevoerd heeft dit zo min mogelijk effect op de aanwezige amfibieën.

3.4 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES

Broedvogels

Vanwege het voorkomen van broedvogels in het plangebied moeten de werkzaamheden (het verwijderen van beplanting) buiten het broedseizoen (half maart tot half juli) plaatsvinden. Omdat de nestbomen van de Buizerd gespaard blijven en de soort geen ernstige negatieve effecten zal ondervinden van de werkzaamheden en de ingebruikname van de scholencluster is het aanvragen van een ontheffing niet nodig.

Overige soorten

Alle andere gevonden en te verwachten soorten in het plangebied zijn licht beschermd. Voor deze soorten geldt een vrijstelling. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft voor deze soorten niet te worden aangevraagd. De algemene zorgplicht (zie § 1.3) blijft wel van kracht.

4 BRONNEN

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen (1992); Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging.

Brouwer, T., B. Crombaghs e.a. (2008); Vissenatlas Groningen Drenthe - verspreiding van zoetwatervissen in Groningen en Drenthe in de periode 1980-2007. Uitgeverij Profiel, Bedum.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9. Nationaal natuurhistorisch museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Google Earth Pro. 2009 Tele Atlas.

Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.

Ministerie van LNV, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

www.ravon.nl

www.telmec.nl

www.waarneming.nl

april 2011

Vormgeving:
Joop Striker, Assen

Bijlage 5

Inspraak en overleg

Verslag openbare bijeenkomst bestemmingsplan Boukemapark.

11 mei 2011

Locatie: Raadszaal Gemeentehuis Uithuizen

Aanvang: 19.30 uur

Aantal aanwezig: ± 20 personen

De heer J. Dobma opent om 19.30 uur de openbare bijeenkomst en heet iedereen welkom. Deze bijeenkomst is voor iedereen die belangstelling heeft voor dit project.

Aanwezige personen achter de bestuurstafel:

- . Dhr. E. Wiersema, architect van architectenbureau ADP
- . Dhr. M. Noordhoff, projectleider
- . Mw. S. Schram, medewerkster stedenbouwkundigbureau HKB
- . Mw. R. Uilenberg, seniorbeleidsmedewerker afdeling ruimtelijke ontwikkeling
- . Dhr. J. Dobma, wethouder ruimtelijke ordening, volkshuisvesting en sport, financiën
- . Mw. S. Binnema, verslag

Inleiding door de heer Dobma

Er bestaan al langere tijd plannen voor herhuisvesting van basisschool de Brunwerd. Er is een opdracht gegeven om een locatie te zoeken waar op termijn ook de mogelijkheid is de andere basisscholen te vestigen. Tevens een locatie geschikt voor meerdere doeleinden.

Hiervoor is een plan ontwikkeld: herindeling van het huidige sportpark, uitbreiden van het sportpark aan de zuidkant d.m.v. een nieuwe ijsbaan, nieuw motorgrasbaan en een manifestatieterrein. Aan de zuidkant van het complex realisatie van een nieuwe school(en). Dit plan is met de gebruikers, scholen en met gemeenteraad besproken.

Drie bureaus hebben de opdracht gekregen een ontwerp te maken. De drie ontwerpen zijn samengevoegd tot 1 plan. Op 17 maart 2011 is het resultaat in de raadsvergadering voorgelegd. De gemeenteraad heeft ingestemd met de ideeën en heeft het college opdracht gegeven om verder te gaan met de planvorming voor de realisatie van dit project. Zo is het college gestart met de planologische procedure. Voor de herindeling van het bestaande complex hoeft geen aparte planologische procedure gevoerd te worden. Het bestemmingsplan hoeft hiervoor niet te worden gewijzigd. Voor de zomervakantie wordt een bijeenkomst voor de directe omwonenden gehouden om de plannen m.b.t. herinrichting van het huidige complex met elkaar te bespreken. Hier is geen formele procedure voor nodig.

Voor het gebied ten zuiden van de ijsbaan is dit anders. Daar ligt nu een bestemming die realiseren van het scholencomplex en het aanleggen van een ijsbaan c.q. motorgrasbaan niet mogelijk maakt. Hiervoor moet een procedure gevolgd worden en daartoe ligt nu een nieuw bestemmingsplan voor. De inspraakperiode is op 6 mei gestart en eindigt op 16 juni. In deze periode kunnen mondeling / schriftelijk inspraakreactie op dit plan naar voren worden gebracht. Indien men dat wenst kan er kan met mw. R. Uilenberg een afspraak gemaakt worden.

dhr. E. Wiersema

Toelichting herinrichting van het huidige sportcomplex, wat heeft dit voor gevolgen voor het huidige complex

Eerste aanleiding; er is de vraag gesteld aan een 3-tal bureaus wat de beste locatie zal zijn om een nieuwe school te realiseren.

De plaats betreft de zuidrand van Uithuizen grenzend aan het Groningse Landschap.

Er is gekeken naar drie verschillende plaatsen:

- ✓ Direct grenzend aan de huidige sporthal, eerste veld van Noordpool (bezwaar dichte bebouwing, relatie sporthal en sportvelden verdwijnt).
- ✓ Op het huidige oefenveld (bezwaar: schoolgebouw nodig met meerdere lagen, niet passend bij het dorp)
- ✓ Voorkeurslocatie: direct aan de buitenrand van de huidige ijsbaan (in het landschap geschoven, plattelandsschool) Nadeel: voor je gevoel erg aan de rand van het dorp gelegen.

Het "bosje" ziet de heer Wiersema als een oneigenlijk element in het Groningse landschap. Er zal herordening van het sportveld plaatsvinden waar meer ruimte zal worden gemaakt voor voetbalvelden door de ijsbaan naar buiten te verplaatsen en die in het bosje te leggen. Waardoor het bosje net zoals erfbeplanting rond een boerderij weer een logische ruimtelijke plek krijgt. De ijsbaan zal dieper het bos in komen met om de ijsbaan heen een talud voor de beschutting.

Ontsluiting:

Centraal parkeren op sportpark i.p.v. langs Oude Tilsterweg – Brouwerijstraat. School; autoverkeer via de Brouwerijstraat / Oude Tilsterweg & voldoende mogelijkheden om te parkeren bij de school, daarnaast 3 langzaam verkeerroutes.

Hoe kan de school er uit gaan zien?

- ✓ Gericht op landschap
- ✓ Landschap over de school
- ✓ School die lijkt op een boerderij

Dhr Wiersema geeft twee aspecten aan die belangrijk worden gevonden:

- ✓ Dat het één gebouw wordt
- ✓ Dat het op enige wijze verwijst naar het landschap

Huidige stand van zaken: Centrale as vanaf de Cohenstraat met dwars-as (kleedkamers Noordpool)

Ideeën na invulling van het plan:

- ✓ strip (speelvoorzieningen)
- ✓ zitelementen (inrichtingselementen)
- ✓ "roegte" gebied niet teveel ontwerpen, avontuurlijk speelgebied (avontuur)
- ✓ hagen (om de verschillende velden)
- ✓ fietspad 1 over de as, en 1 door het landschap
- ✓ objecten (dwars as) (klimmuur)
- ✓ fitnesscircuit & avonturenpad
- ✓ etc.

Vragen nav de plannen van dhr Wiersema.

- ✓ Hoe gaat het met onderhoud, ervaring tot dus ver wel aanleg geen onderhoud
 - Punt van aandacht.
- ✓ Het "Bosje" geeft discrepantie met het open landschap, we willen graag gebruik maken van de elementen die aanwezig zijn. Onderhoud bosje: op dit moment vindt "weinig" onderhoud plaats, lijkt rommelig. Dhr. Dobma geeft aan dat het als een soort bos wordt onderhouden met natuurlijke ontwikkeling, niet als een plantsoen.
- ✓ Omwonende geeft aan nu een vrij zicht te hebben met een open landschap en is niet blij met beplanting.

- ✓ Open karakter van het complex zou een hangplek voor jongeren kunnen worden. Het is niet de bedoeling dat in de avonduren intensief gebruik van het park wordt gemaakt door “hangjongeren”

Mw. S. Schram

Toelichting over het bestemmingsplan wat ten zuiden van het nieuwe complex zal worden gerealiseerd.

Aanleiding:

- ✓ Nieuwe huisvesting voor de Brunwerd
- ✓ Kans transformatie locatie: sport, spel, onderwijs en activiteiten
- ✓ Ontwikkeling past niet in het huidige bestemmingsplan

Wat is een bestemmingsplan?

- ✓ Regelt het gebruik van gronden
- ✓ Regelt het bouwen
- ✓ Bindend element tussen burgers en overheid
- ✓ Wordt vastgesteld door de gemeenteraad
- ✓ Wordt digitaal en analoog verbeeld (ruimtelijke plannen.nl)

Bestemmingsplan Boukemapark

- ✓ Toelichting
- ✓ Regels
- ✓ (Digitale) verbeelding – kaart
- ✓ Ruimtelijke hoofdropzet van het gebied vertaald in bestemmingsplan

Het gebied is opgedeeld in twee bestemmingen:

1. **“Maatschappelijk”** bestemd voor:
 - Gebouwen tbv educatieve (school) , sociaal-medische, sociaal-culturele en levensbeschouwingen voorzieningen (alle bestemmingen in NL zijn gestandaardiseerd):
 - Binnen bouwvlak max 5700 m2 bebouwen, groter bouwvlak ivm flexibiliteit
 - 2 bouwlagen, bouwhoogte max 10 meter
 - Hoogte accent: bouwhoogte max 14.30 meter, max oppervlakte 150m2
 - Ook bestemd voor:
 - Voorzieningen t.b.v. sport en spel
 - Groenvoorzieningen
 - Parkeervoorzieningen
2. **“Bos”** bestemd voor:
 - Bos
 - Sportieve en recreatieve functies o.a. ijsbaan
 - Paden, water, speelvoorzieningen
 - Lichtmasten max 15 meter (zoals verlichting bij de sportvelden)
 - Eventuele bebouwing behorend bij sport, recreatie of onderwijs: max 75m2

Onderzoeken Boukemapark

- ✓ **Milieuzonering: richtafstanden**
 - Tussen school en woningen: 30 meter
 - Tussen sportvelden/ijsbaan en school 50 meter
 - Afstand kleiner: door gebruik buiten schooltijd geen overlast voor school

- ✓ **Verkeer en parkeren**
 - Toename verkeer Oude Tilsterweg: berekening 475 bewegingen (aanname)
 - Huidige situatie tussen 300-400 bewegingen
 - Parkeerplaats bij de school met keerlus
 - Parkeerbehoefte berekend op basis van 3 scholen + ijsbaan
 - Bij grote evenementen: parkeren in weiland

	Aantal parkeerplaatsen
Scholenccluster	36
Kinderdagopvang	4
Ijsbaan /	19
Totaal	59

- ✓ **Ecologie**
 - Quickscan uitgevoerd: geen beperkende negatieve aspecten voor alle diersoorten
 - Nesten buizerd geen hinder van aanleg ijsbaan
 - Nader onderzoek uitgevoerd naar Klein Modderkruiper: niet aangetroffen
 - Rekening houden met broedseizoen
- ✓ **Water**
 - Advies waterschap: 10% verharding (waar gebouwen / wegen komen) compenseren met water
 - In overleg waterschap: aantal sloten aanleggen/ verbreden

Beeldkwaliteit

- ✓ Ligging dorpsrand: contact tussen school, dorp en landschap
- ✓ Gebouw maximaal passend bij landschappelijk ligging
- ✓ Samenhang schoolgebouw: ook bij gefaseerde uitvoering
- ✓ Inrichting schoolomgeving + parkeerplaatsen passend in landschap

Vragen

- ✓ Motorclub: in het concept plan zijn de afmetingen onvoldoende voor de grasbaanrace. Is hiervoor nog meer ruimte te creëren? Vanavond heeft de motorclub hun plan ingeleverd. *De nieuwe plek is groter dan de huidige situatie die gecompenseerd wordt en biedt in die zin een verbetering. Naar de ingeleverde plannen zal gekeken worden.*
- ✓ Hoeveel leerlingen gaan naar de scholen; 300-400 bewegingen wordt als weinig aangegeven.

400 leerlingen gaan naar de school. Er zal een toename van het verkeer plaatsvinden. Voordat de school begint zullen maatregelen en aanpassingen genomen zijn.

Toelichting Mw. Schram

Er is een berekening gemaakt over hoeveel leerlingen die er zullen zijn in de toekomst. Voor de 3 scholen in 2008 535 leerlingen, 2013 465 leerlingen, 2018 396 leerlingen, 2023 361 leerlingen. Er is een afname van het aantal leerlingen. In dit onderzoek is uitgegaan van 2013. Er wordt gekeken hoeveel leerlingen in de verschillende groepen zitten en hoe vaak ze met de auto worden gebracht. De leerlingen uit de groepen 1 t/m 3 zullen vaker gebracht worden als leerlingen uit de groepen 4 t/m 8. Dit is per school uitgerekend, daarnaast is gekeken hoe vaak 's morgens en 's middags en tussen de middag. Hierbij komen ze op 434 motorbewegingen. Dit is gecontroleerd met publicaties.

- ✓ Opgemerkt wordt dat de Ulbrandahof geen uitnodiging heeft ontvangen. Dhr. Dobma geeft aan dat de mensen direct wonen aan het complex een uitnodiging hebben ontvangen. Daarnaast wordt er een melding in de krant gemaakt, iedereen is van harte welkom.
- ✓ Er bestaat gevaar dat de Oude Tilsterweg een doorgangsroute wordt. Dhr. Dobma geeft aan dat dit niet de bedoeling is en eventuele maatregelen genomen zullen worden mocht dit zo zijn.
- ✓ Wordt de weg verbreed? Een belanghebbende die daar percelen landbouwgrond heeft liggen geeft aan dat hij via de Oude Tilsterweg naar de percelen moet. Blijft dit goed bereikbaar? Hij voorziet hier problemen. Daarnaast benadrukt hij dat de gemeente met aandacht naar het verkeerbeleid moet schenken. De percelen land worden steeds moeilijker bereikbaar door allerlei obstakels. Een ringweg zou een goede oplossing zijn. *Dhr. Dobma geeft aan dat dit nu niet op dit moment opgelost kan worden, maar neemt de opmerkingen mee. Een goede ontsluiting voor de percelen wordt gewaarborgd.*
- ✓ Als er 3 scholen willen gymmen + HHC zijn er dan voldoende mogelijkheden om buiten te gymmen?
 - *Dhr. Dobma hoopt dat het erg druk wordt*
 - *Ook de ijsbaan kan hiervoor gebruikt worden.*
- ✓ Kennedylaan is erg druk. Bestaat er een mogelijkheid om de vrachtauto's die richting Usquert gaan via de Dingeweg te laten rijden? *Dhr. Dobma geeft aan dat de Dingeweg ook niet ideaal is voor dit transport, het verkeersbeleid vanavond niet op de agenda staat en de gemaakte opmerking mee neemt.*

Mw. S. Schram deelt een schrijven uit waar de Procedure van het Bestemmingsplan Uithuizen Boukemapark in staat beschreven.

Dhr. Dobma sluit de vergadering om 21.30 uur de vergadering en bedankt alle aanwezigen voor hun komst en inbreng.

Inspraak en overleg

Het voorontwerp bestemmingsplan Boukemapark Uithuizen is overeenkomstig de inspraakverordening onderwerp van inspraak geweest. Voorafgaand aan de inspraak is het plan eveneens verzonden naar VROM, de provincie en het Waterschap. Het plan is tevens verzonden naar de Regio Brandweer. Zij hebben allen gereageerd. Alle reacties zijn als bijlage toegevoegd.

Op 11 mei 2011 is tijdens de periode van inspraak (6 mei 2011 tot en met 16 juni 2011) een informatieavond georganiseerd. Het verslag van deze avond is als bijlage toegevoegd. Er zijn drie inspraakreacties binnengekomen. Een tweetal reacties is al voor de inspraakperiode binnengekomen. Deze worden als inspraakreactie aangemerkt.

In het navolgende zullen de verschillende reacties kort worden vermeld en wordt door ons een reactie gegeven.

1. Ministerie van Infrastructuur en Milieu, VROM-inspectie

Het plan geeft geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

2. Provincie Groningen

De Provincie bericht dat de voorgenomen ontwikkeling valt binnen het door Gedeputeerde Staten als buitengebied aangewezen gebied. In de toelichting wordt hier echter niet op ingegaan.

Reactie

Deze opmerking is juist. De toelichting is hierop aangepast. Inmiddels heeft de gemeente middels een brief de provincie verzocht om aanpassing van de begrenzing.

In overweging wordt gegeven om een fietspad langs het Helwerdermaar op te nemen als recreatief en utilitair fietspad.

Reactie

Het fietspadenplan zoals vastgesteld door de raad voorziet op dit moment niet in een fietspad langs het Helwerdermaar. Het voorgestelde fietspad ligt overigens buiten het plangebied.

3. Waterschap Noorderzijlvest

In het bestemmingsplan ontbreekt de watercompensatiekaart. Wanneer deze kaart aan het plan wordt toegevoegd, dan gaat het waterschap akkoord met het voorliggende plan.

Reactie

Het kaartje is per abuis niet opgenomen, maar zal alsnog aan het plan worden toegevoegd.

Voor het overige wordt geadviseerd om de verschillende maatregelen in één vergunning op te nemen.

Reactie

Indien mogelijk zullen de verschillende maatregelen worden gecombineerd in één vergunningaanvraag.

4. Regio Brandweer

Het plangebied ligt buiten de invloedsgebieden van risicovolle inrichtingen, transportroutes en buisleidingen. Een nadere advies over het groepsrisico is derhalve niet noodzakelijk. Het bestemmingsplan is naar de lokale brandweer verzonden ter beoordeling van de bluswatervoorzieningen.

5. Inspraakreactie 1

Inspreker geeft aan dat het proces van de planontwikkeling onduidelijk is geweest (brief is van 11 februari 2011).

Inspreker zal zich verzetten tegen het plaatsen van hekken, reclameborden en beplantingen die zijn uitzicht beknotten. Het gaat inspreker met name om de transformatie van de huidige ijsbaanlocatie in een sportveld.

Reactie

Inspreker heeft inmiddels schriftelijk bericht gehad over het proces van planontwikkeling. De transformatie van de locatie van de huidige ijsbaan in een sportveld maakt geen onderdeel uit van dit bestemmingsplan. Dit onderdeel ligt immers in het bestemmingsplan Uithuizen. Binnen de huidige bestemmingsomschrijving in dit bestemmingsplan zijn voorgestane ontwikkelingen mogelijk. Wel worden de omwonenden betrokken bij de te ontwikkelen plannen. Inmiddels is 18 juli een eerste bijeenkomst geweest met de buurt en de betrokken partijen. Gesproken is over de inrichtingsaspecten van zowel het bestaande sportdeel als de uitbreiding.

6. Inspraakreactie 2

Inspreker heeft in februari 2011 een brief gestuurd aan de gemeente welke deels betrekking heeft op de voorgenomen transformatie van de huidige ijsbaanlocatie in een sportveld.

Inspreker betreurt het als hier reclamepanelen en hoge ballenvangers worden geplaatst.

Bovendien verwacht inspreker geluidsoverlast van het sportveld.

Inspreker vindt bovendien dat door het verdwijnen van een deel van het bos, als gevolg van de bouw van de school en de nieuwe ijsbaan, de natuur geweld wordt aangedaan. Er wordt voor gepleit de nieuwe plannen met veel groen in te richten.

Ook wordt er van uitgegaan dat de mogelijke aanleg van een fietspad vanaf de Maarweg naar het toekomstige schoolcomplex op een passende manier vorm wordt gegeven.

Reactie

De transformatie van de locatie van de huidige ijsbaan in een sportveld maakt geen onderdeel uit van dit bestemmingsplan. Dit onderdeel ligt immers in het bestemmingsplan Uithuizen.

Binnen de huidige bestemmingsomschrijving in dit bestemmingsplan zijn voorgestane ontwikkelingen mogelijk. Wel zullen omwonenden worden betrokken bij de te ontwikkelen plannen.

Voor wat betreft het verdwijnen van een deel van het bosgebied, wordt opgemerkt dat de ijsbaan in het groen zal komen te liggen. Er is een ecologisch onderzoek uitgevoerd en geconstateerd is dat eventuele negatieve effecten als gevolg van het verdwijnen van het leefgebied en verblijfplaatsen of groeiplaatsen niet zullen leiden tot vernietiging van een gehele populatie.

De inrichting van het gebied is een aspect van latere orde. Wel wordt opgemerkt dat het niet de bedoeling is om alles met groen in te planten. Er zal rekening worden gehouden met zekere openheid naar het buitengebied toe. Er zal dan een wisselwerking ontstaan tussen het buitengebied en het nieuwe plan.

De exacte locatie van het nieuwe fietspad is nog niet bekend. Uiteraard zal rekening worden gehouden met een goede inpassing in het landschap en worden de omwonenden hierbij betrokken.

Inmiddels is op 18 juli met de buurt al een bijeenkomst geweest waar de verschillende onderwerpen die door inspreker worden genoemd al aan de orde zijn geweest..

7. Inspiraakreactie 3

Deze inspraakreactie is van 3 omwonenden.

De volgende opmerkingen worden gemaakt:

1. Men wenst een beperkte verbreding van de waterpartij tussen de woningen het plangebied.
2. Verzocht wordt om aanpassing van het bouwblok (westelijk punt er af).
3. Verzocht wordt om een dusdanige situering van het schoolplein dat geluidsproductie zoveel mogelijk richting Oude Tilsterweg is.
4. Het bouwen in drie bouwlagen is niet wenselijk.
5. Het fietspad realiseren op maximale afstand van de woningen.
6. Het gebruik van de brug nabij Boukemapark 7 zoveel mogelijk ontmoedigen.
7. Er moeten waarborgen komen voor extensief gebruik manifestatieterrein waar het lawaai-evenementen betreft.
8. De kap van het bos in Boukemapark moet zoveel mogelijk beperkt blijven.
9. Men wil graag meepraten over de verdere uitwerking van de plannen.
10. Het verlengde van de oude Tilsterweg behoeft wellicht aanpassing; is het mogelijk om een paar paaltjes neer te zetten en een sleutel aan de boeren te geven?
11. Men wordt graag geïnformeerd over de planschadeprocedure.

Reactie

ad 1

De sloot valt buiten het plangebied, doch een verbreding van de sloot zou tot de mogelijkheden kunnen behoren. Overigens is hier al overleg over geweest met de betrokkenen.

Ad 2

De vorm van het bouwblok zal enigszins worden aangepast.

Ad 3

Hiermee wordt rekening gehouden.

Ad 4

Er zal niet een complete derde bouwlaag komen, het gaat slechts om eventueel een beperkt verhoogd accent. De regels van het bestemmingsplan geven de randvoorwaarden aan. Doel is hiermee de mogelijkheid te creëren de te bouwen school van een architectonisch accent te voorzien.

Ad 5

Het fietspad valt buiten het plangebied. Het is nog niet bekend waar het fietspad wordt gesitueerd. Over de uitwerking van dit onderdeel vindt overleg plaats met omwonenden.

Ad 6

Dit valt buiten het plangebied, maar het streven is om de fietsroute te laten aansluiten op de Maarweg.

Ad 7

Deze waarborgen kunnen niet via dit bestemmingsplan worden gegeven omdat het houden van evenementen via de APV geregeld worden. Voor het houden van een evenement is een vergunning noodzakelijk. De gemeente kan o.a. voorwaarden stellen met betrekking tot de openbare orde en het voorkomen of beperken van overlast.

Ad 8

De ijsbaan zal zoveel mogelijk in het groen worden gesitueerd.

Ad 9

De omwonenden worden betrokken bij de verdere uitwerking van de plannen.

Ad 10

Het is niet de bedoeling dat de Oude Tilsterweg in z'n geheel verhard wordt. De verharding zal liggen tot aan de ontsluiting van de parkeerplaats.

Ad 11

Zodra het plan is vastgesteld kan men een verzoek doen om planschade. Hiertoe dient men een verzoek in om planschade bij het college van burgemeester en wethouders. Het verzoek wordt in behandeling genomen wanneer een griffierecht van € 300,00 wordt betaald. De gemeente verzoekt een objectieve deskundige om te adviseren omtrent het verzoek. Uiteindelijk stelt het college vast wat het bedrag van de planschade is. Indien sprake is van planschade, dan zal het betaalde griffierecht terugbetaald worden. Tegen het besluit van het college is bezwaar en beroep mogelijk. De planschadeverordening is inmiddels toegezonden aan de insprekers.

provincie
groningen

bezoekadres: St. Jansstraat 4

postadres: Postbus 610
9700 AP
Groningen

algemeen telefoonnr.: 050 316 49 11

faxnr.: 050 316 44 39

www.provinciegroningen.nl
info@provinciegroningen.nl

Aan burgemeester en wethouders van de
gemeente Eemsmond
Postbus 11
9980 AA EEMSMOND

Ingek. EEMSMOND d.d.

10 JUN 2011

Nr

Datum : 9 juni 2011
Briefnummer : 2011-24695
Zaaknummer : 323207
Behandeld door : Meloni D.
Telefoonnummer : (050) 3164823
Antwoord op :
Bijlage :
Onderwerp : voorontwerp Bestemmingsplan Boukemapark Uithuizen

Geacht college,

Bij e-mailbericht van 28 april 2011 heeft u in het kader van het vooroverleg ex artikel 3.1.1 van het Bro het voorontwerpbestemmingsplan "Boukemapark" te Uithuizen voor overleg toegezonden aan de provincie.

Het doel van het overleg is om te voorkomen dat het plan het ruimtelijk beleid van de provincie doorkruist. De doorwerking van essentiële onderdelen van het ruimtelijk beleid is geborgd in hoofdstuk 4 van de Omgevingsverordening provincie Groningen 2009 (hierna: de verordening).

Naast het ruimtelijk beleid heb ik, voor zover relevant, de volgende aspecten in mijn beoordeling betrokken:

- de wet- en regelgeving omtrent externe veiligheid;
- de provinciale milieudoelstellingen;
- de juridische plankwaliteit voor zover van provinciaal belang.

De inhoud van het plan geeft mij aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Begrenzing van het buitengebied

De verordening

Op grond van artikel 4.20 van de verordening hebben gedeputeerde staten de begrenzing van het buitengebied vastgesteld. Op grond van artikel 4.27 van de verordening voorziet een bestemmingsplan niet in nieuw ruimtebeslag ten behoeve van, noch in nieuw vestiging van niet-functioneel aan het buitengebied gebonden functies, waaronder maatschappelijke voorzieningen.

Bestemmingsplan

De voorgenomen ontwikkeling valt binnen het door gedeputeerde staten als buitengebied aangewezen gebied. In de toelichting wordt hier echter niet op ingegaan.

RUIMTELIJKE PLANNEN

Fietspad

Vanuit het aspect 'landschap' heb ik geen opmerkingen op het plan. Wel zou ik u in overweging willen geven een fietspad langs Helwerdermaar op te nemen als recreatief en utilitair fietspad (voor leerlingen).

Hoogachtend,

Namens Gedeputeerde Staten van Groningen:

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'R. Lander', with a long horizontal stroke extending to the right.

R. Lander

Hoofd van de afdeling Ruimtelijke Plannen

**provincie
groningen**

Ingek. EEMSMOND d.d.

5 AUG 2011

Nr

bezoekadres: St. Janstraat 4

postadres: Postbus 610
9700 AP
Groningen

algemeen telefoonnr: 050 316 49 11

faxnr: 050 316 44 39

www.provinciegroningen.nl
info@provinciegroningen.nl

Aan Burgemeester en wethouders
van de gemeente Eemsmond
T.a.v. mw. R. Uilenberg
Postbus 11
9980 AA UITHUIZEN

Datum : 4 augustus 2011
Briefnummer : 2011-36842
Zaaknummer : 335933
Behandeld door : Saro N.L.
Telefoonnummer : (050) 3164474
Antwoord op : Uw brief van 30 juni 2011
Bijlage :
Onderwerp : Verzoek om aanpassing begrenzing van het buitengebied tbv
de school en aanleg ijsbaan zoals aangegeven in
voorontwerpbestemmingsplan Boukemapark.

Geachte mevrouw Uilenberg,

Naar aanleiding van bovengenoemd verzoek heb ik u bij brief van 6 juli 2011 laten weten dat u uiterlijk 29 augustus 2011 bericht zult ontvangen.

Het is niet mogelijk gebleken vóór bovengenoemde datum op uw verzoek te beslissen. Naar verwachting zal het besluit 23 september 2011 aan u kenbaar worden gemaakt.

De behandeling van uw brief is in handen van de afdeling Ruimtelijke Plannen. Voor eventuele vragen kunt u contact opnemen met de heer D. Meloni, telefoonnummer 050-3164823.

Hoogachtend,

Namens Gedeputeerde Staten van Groningen:

R. Lander
Hoofd van de afdeling Ruimtelijke Plannen

RUIMTELIJKE PLANNEN

provincie
groningen

bezoekadres: St. Jansstraat 4

postadres: Postbus 610
9700 AP
Groningen

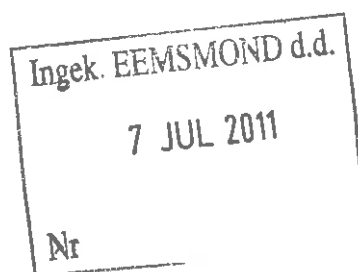
algemeen telefoonnr: 050 316 49 11

faxnr.: 050 316 44 39

www.provinciegroningen.nl
info@provinciegroningen.nl

RUIMTELIJKE PLANNEN

Aan Burgemeester en wethouders
van de gemeente Eemsmond
T.a.v. mw. R. Uilenberg
Postbus 11
9980 AA UITHUIZEN

Datum : 6 juli 2011
Briefnummer : 2011-31508
Zaaknummer : 335933
Behandeld door : N.L. Saro
Telefoonnummer : (050) 3164474
Antwoord op : Uw brief van 30 juni 2011
Bijlage :
Onderwerp : Verzoek om aanpassing begrenzing van het buitengebied tbv de school en aanleg ijsbaan zoals aangegeven in voorontwerpbestemmingsplan Boukemapark.

Geachte mevrouw Uilenberg,

Uw brief van 30-6-2011 over het verzoek om aanpassing begrenzing van het buitengebied tbv de school en aanleg ijsbaan zoals aangegeven in voorontwerpbestemmingsplan Boukemapark is door mij op 5-7-2011 ontvangen.

U zult binnen 8 weken (29 augustus 2011) een bericht van de provincie ontvangen.

De behandeling van uw brief is in handen van de afdeling Ruimtelijke Plannen. Voor eventuele vragen kunt u contact opnemen met de heer D. Meloni, telefoonnummer 050-3164823.

Hoogachtend,

Namens Gedeputeerde Staten van Groningen:

R. Lander
Hoofd van de afdeling Ruimtelijke Plannen

g e m e e n t e
EEMSMOND

Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen
De heer D. Meloni

Postbus 610

9700 AP GRONINGEN

ARCHIEF	
	Middelen
	P & O
	Politie
	Publiekszaken
	Ruimte
	Siz
	Soza
	Staf
	Voorlichting

Postbus 11

9980 AA Uithuizen

Telefoon (0595) 43 75 55

www.eemsmond.nl

Hoofdstraat - West 1

9981 AA Uithuizen

Telefax (0595) 43 76 66

algemeen@eemsmond.nl

Datum : 30 juni 2011
Uw brief van : 9 juni 2011
Uw kenmerk : 2011-24695; zaaknummer 323207
Uw BSN :
Ons kenmerk : RU/2011.141/06.01 mz

VERZONDEN 04 JULI 2011

Onderwerp : wijziging begrenzing buitengebied (artikel 4.20 provinciale verordening)

Geachte heer Meloni,

In uw brief in het kader van het vooroverleg ex artikel 3.1.1. van het Bro met betrekking tot het voorontwerp-bestemmingsplan "Boukemapark", geeft u aan dat de voorgenomen ontwikkeling valt binnen het door Gedeputeerde Staten als buitengebied aangewezen gebied. U verzoekt om in de toelichting van het bestemmingsplan hier op in te gaan. Uiteraard zullen wij aan dit verzoek voldoen en zullen wij in het kader van het ontwerpbestemmingsplan de toelichting aanpassen.

Overeenkomstig het gestelde in artikel 4.6. van de provinciale verordening, zijn wij in hoofdstuk 2.4 en 2.5 van de toelichting al wel ingegaan op de ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid en stilte en duisternis. Omdat hier verder in het kader van het vooroverleg geen opmerking over is gemaakt, gaan wij ervan uit dat dit voldoende beschreven is. Het voorontwerpbestemmingsplan kunt u inzien via www.ruimtelijkeplannen.nl.

Wij verzoeken u hierbij om de begrenzing van het buitengebied aan te passen ten behoeve van de bouw van de school en de aanleg van de ijsbaan, een en ander zoals aangegeven in het voorontwerpbestemmingsplan Boukemapark.

Als u nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met Ria Uilenberg van de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling op het telefoonnummer (0595) 43 75 90.

Met vriendelijke groet,

namens burgemeester en wethouders
van de gemeente Eemmond,

H. Doeven, hoofd afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling

Uilenberg, Ria

Van: Lizzy Boudestein-Coenraad [Lizzy.Coenraad@minvrom.nl] namens Postbus VI Ruimtelijkeplannen [Postbus.VIRuimtelijkeplannen@minvrom.nl]
Verzonden: Tuesday, June 14, 2011 3:57 PM
Aan: Uilenberg, Ria
CC: 'info@provinciegroningen.nl'
Onderwerp: reactie op voorontwerpbestemmingsplan Boukemapark Uithuizen

kenmerk (holmesnr): 43909

Aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Eemsmond,
ter attentie van Ria Uilenberg

Op 28 april 2011 heb ik uw verzoek ontvangen om advies op grond van artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening over het voorontwerpbestemmingsplan "Boukemapark Uithuizen".

In de brief van 26 mei 2009 aan alle colleges van burgemeester en wethouders heeft de minister van VROM aangegeven over welke nationale belangen uit de Realisatieparagraaf Nationaal Ruimtelijk Beleid (RNRB, TK 2007-2008, 31500 nr. 1) gemeenten altijd overleg moeten voeren met het Rijk. Gemeenten verzoeken zelf de afzonderlijke rijksdiensten om advies. De VROM-Inspectie coördineert de rijksreactie over voorontwerpbestemmingsplannen, -projectbesluiten en -structuurvisies. Dit geldt ook voor voorontwerpomgevingsvergunningen waarbij sprake is van strijd met een bestemmingplan of met een beheersverordening.

Het bovengenoemde plan geeft de betrokken rijksdiensten geen aanleiding tot het maken van opmerkingen, gelet op de nationale belangen in de RNRB.

Hoogachtend,
de directeur-inspecteur van het
Inspectoraat Generaal VROM,

mr. R.J.M. van den Bogert

i.o.
ir. W.P.J. ter Haar
Coördinator

.....
Ministerie van Infrastructuur en Milieu
VROM-Inspectie
IPC 510
Postbus 16191 | 2500 BD | Den Haag

.....
T 026 3528400 (kantoor Arnhem)
T 050 5992700 (kantoor Groningen)

--

This email was Anti Virus checked by Astaro Security Gateway. <http://www.astaro.com>

Waterschap NOORDERZIJLVEST

Gemeente Eemsmond
T.a.v. mevrouw H.J. Uilenberg- Buist
Postbus 11
9980 AA UITHUIZEN

Ingek. EEMSMOND d.d.
4 JUL 2011
Nr

Bezoekadres:
Stedumermeer 1
9735 AC Groningen
Postadres:
Postbus 18
9700 AA Groningen
Telefoon: (050) 304 89 11
Fax: (050) 304 82 26
E-mail: Info@noorderzijlvest.nl
Internet: www.noorderzijlvest.nl

Uw brief van: 28 april 2011

Uw kenmerk: -

Groningen, 1 juli 2011

Ons kenmerk: 11-2816/0820

Behandeld door: H.M. (Marijn) Smit

Bijlage(n): -

Onderwerp: voorontwerpbestemmingsplan
'Boukemapark, Uithuizen'

Geachte mevrouw Uilenberg,

Naar aanleiding van uw schrijven op 28 april 2011 over het voorontwerpbestemmingsplan 'Boukemapark, Uithuizen' hierbij onze reactie.

In de waterparagraaf wordt verwezen naar een watercompensatie kaart helaas is deze nog niet opgenomen in de bijlage. Na telefonisch contact is de kaart in ons bezit zodat wij een helder beeld hebben gekregen van de te realiseren waterberging. Als de kaart wordt opgenomen gaat het waterschap akkoord met het voorliggende plan.

Ter informatie: Omdat er verschillende werkzaamheden omtrent watergangen uitgevoerd zal gaan worden, is een watervergunning vereist. De mogelijkheid bestaat dat de te nemen maatregelen in één vergunning kan worden aangevraagd.

Te denken aan de volgende maatregelen:

- Water aan- en afvoer voor ijsbaan.
- Omleggen sloot rond ijsbaan.
- Te realiseren watercompensatie/ waterpartijen.

Ter inspiratie: Als de ijsbaan een aantal centimeters onder het maaiveld wordt aangelegd zal de aanvoer van water in de wintermaanden zonder veel kunstmatige ingrepen mogelijk gemaakt worden. De ijsbaan koppelen aan een watergang en middels een regelbaar kunstwerk zou de ijsbaan zelfs als tijdelijke waterberging kunnen functioneren.

Voor vragen kunt u contact opnemen met mevrouw H.M. Smit, telefoon 050 - 304 9811.

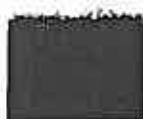
Waterschap NOORDERZIJLVEST

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Namens het Dagelijks Bestuur van
het waterschap Noorderzijlvest

H.W. (Hans) Bergsma,
proceseigenaar Watersysteembeheer

BRANDWEER

Regio Groningen

Afdeling Risicobeheersing

Gemeente Eemsmond
Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling
Mevrouw H.J. Uilenberg
Postbus 11
9980 AA UITHUIZEN

Ingek. EEMSMOND d.d.

24 AUG 2011

Nr

BEZOEKADRES
Sontweg 10

WEBSITE
brandweer.groningen.nl

POSTADRES
Postbus 584
9700 AN Groningen

Telefoon (050) 367 47 77
Fax (050) 367 46 66

Telefoon (050) 367 47 26

Bijlage(n)

Ons kenmerk HV 11.2719951

Datum 19-08-2011

Uw e-mail van 17-08-2011

Uw kenmerk

Behandeld door J.S.E. Braker

E-mailadres johan.braker@hvd.groningen.nl

Onderwerp voorontwerpbestemmingsplan 'Boukemapark'

Geachte mevrouw Uilenberg,

Op 17 augustus jl. heeft de heer Braker van mijn dienst, het voorontwerpbestemmingsplan 'Boukemapark' per e-mail van u ontvangen. In de e-mail vraagt u om een schriftelijke reactie door Brandweer Regio Groningen. Naar aanleiding van uw verzoek is het bestemmingsplan beoordeeld in het kader van externe veiligheid, specifiek het groepsrisico.

Uit beoordeling van het bestemmingsplan en verificering aan de Risicokaart blijkt, dat het plangebied buiten de invloedsgebieden ligt van:

- risicovolle inrichtingen, zoals bedoeld in het 'Besluit externe veiligheid inrichtingen' (Bevi);
- risicovolle transportroutes, zoals bedoeld in de circulaire 'Risiconormering gevaarlijke stoffen' (RNVGS), het ontwerp 'Besluit transport externe veiligheid inrichtingen' (Btev) en het provinciaal Basisnet Groningen;
- risicovolle buisleidingen, zoals bedoeld in het "Besluit externe veiligheid buisleidingen" (Bevb).

Omdat het plangebied buiten de bovengenoemde invloedsgebieden ligt, is verantwoording van het groepsrisico niet noodzakelijk. Nadere advisering over het groepsrisico door Brandweer Regio Groningen is daarom niet aan de orde. Wel adviseer ik u om bij de nadere uitwerking van het plan de handleiding 'Bereikbaarheid en bluswatervoorziening regio Groningen' als uitgangspunt te hanteren.

Bestemmingsplannen waarbij niet of nauwelijks sprake is van externe veiligheidsrisico's, worden ter beoordeling van het aspect bestrijdbaarheid doorgestuurd naar de lokale brandweer. Het bovengenoemde plan is daarom op 19 augustus jl. naar de heer Lenselink van Brandweer Rayon Noord gestuurd. Hij beoordeelt het plan in het kader van bereikbaarheid en bluswatervoorzieningen. Hierdoor is het mogelijk dat u vanuit de lokale

Brandweer Sted & Regio Groningen is onderdeel van de Hulpverleningsdienst Groningen, samen met de veldirectie GGD. De veldirectie Brandweer treedt op als brandweer voor de stad Groningen en als regionale brandweer. De Brandweer voert de werkzaamheden uit van de gemeenschappelijke regeling Hulpverlening en Openbare Gezondheidszorg, een samenwerkingsverband van de Groningse gemeenten.

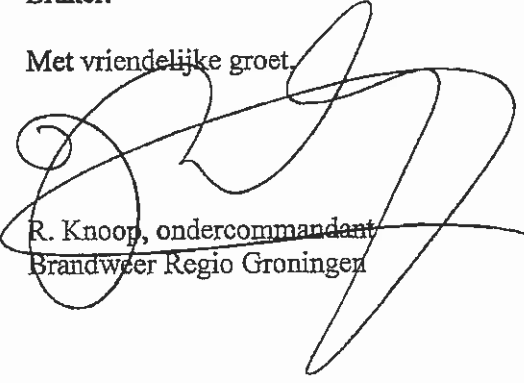

Bladzijde 2 van 2
Onderwerp voorontwerpbestemmingsplan 'Boukemapark'

brandweer een nader advies ontvangt. Indien u vragen heeft over het aspect bestrijdbaarheid, dan kunt u contact opnemen met de heer Lenselink, telefoonnummer (0596) 639388.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Indien u naar aanleiding van deze brief nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met de heer Braker.

Met vriendelijke groet.

R. Knoop, ondercommandant
Brandweer Regio Groningen

NB. deze brief is in afschrift naar de commandant van Brandweer Rayon noord verzonden.

inspraakreactie 1

Dinsdag 9 februari 2011

Ingek. EEMSMOND d.d.

11 FEB 2011

Nr

fc. Raad

Aan het College van B en W

en de gemeenteraad van de gemeente Eemmond

Geacht college en gemeenteraad;

Het is de hoogste tijd dat de raadsgronden rond de
aanleg van het sportveld worden opgetrokken.

In november kregen we een uitnodiging van de gemeente
om ons te informeren over zaken van onderwijs en sport.
Een zeer wettige tekst waaruit niet was op te maken
waar het concreet over ging.

Ik heb mij bij de heer Nordhoff beklagd over roge taalgebruik
en mijn zorgen geuit dat dit de methode is om het plan
van de gemeente op een slinkse manier door te drukken.
Hij zei dat de formulering bewust was gekozen. EA was
ons over nagestakt. Dit wordt door mijn gesprekspartner
niet onderschreven. Alles was nog open en bespreekbaar.

Hij was mij nog niets van de plannen vertellen omdat het
allemaal nog zeer prematuur was.

Wat schetst mijn verbazing toen ik 'samen met de Ommele de
Conzant uit de bus haalde en het belevenisplan met
de klokken werd gedaan, compleet met tekening!

Na een lange periode wachten kon ik een te late oproep
bij de Sportverenigingen, waar kollektieven wel overleg mee is.
De verenigingen reagerden unaniem met de mededeling
dat ze met de gemeente hadden afgesproken niets
naar buiten te brengen. Een soort zwijgplicht dus!

In mijn leerboek bestuurskunde stond als eerste stelling

De anpak van de burger is omgekeerd evenredig
met de transparantie die het bestuur betracht

Vier jaar geleden hebben we dit huis gekocht om het vrij te
 krijgen en de rust, die de ijsbaan uitstraalt.
 Wat nu plannen zijn is nog in zwarte getrokken. Ik zal me
 versetten tegen het plaatsen van hekken, reclameborden en
 beplantingen die mij in mijn vrijheid beknotten.
 Ik ben een teleurgesteld in het gemeentebestuur
 dat de de politieke overheid hebben opgebracht om
 niet met de belovende bewoners te praten. In hun
 achtertuin gaat het wel gebeuren!

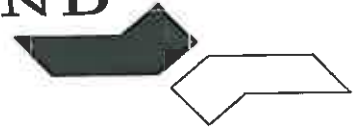
Naar mijn raadslidmaatschap in een andere gemeente
 word ik alomtegenwoordig goed hier de haren lopen. Het hele
 geschrevene is stereotyp van de „Stiekke of stikken“
 strategie

Moeten nu plannen mij niet welgevallig zijn dan
 zal ik alle oorbare middelen aangrijpen om mij
 te verdedigen en eventueel juridische bijstand vragen.

Hoogachtend.

Inspanreactie 1

g e m e e n t e
EEMSMOND

Postbus 11
9980 AA Ulthuisen

Hoofdstaat-West 1
9981 AA Ulthuisen

Telefoon (0595) 43 75 55

Telefax (0595) 43 76 66

www.eemsmond.nl

algemeen@eemsmond.nl

VERZONDEN 24 FEB. 2011

Datum : 22 februari 2011
Uw brief van : 9 februari 2011
Uw kenmerk :
Uw BSN :
Ons kenmerk : MN/Z-11-00809/02.02 mz

Onderwerp : plannen sportveld

Geachte heer

Naar aanleiding van uw brief van 9 februari 2011 berichten wij u het volgende. Uit uw brief begrijpen wij dat het voor u de aanpak van de gewijzigde plannen voor sport en onderwijs onduidelijk is. Tevens begrijpen wij uit uw brief dat u inhoudelijk ontevreden bent over de planontwikkeling.

Ten aanzien van de bij u bestaande onduidelijkheid over het proces van de planontwikkeling merken wij het volgende op. Het college heeft in de planvoorbereiding de omwonenden tweemaal geïnformeerd, op 25 november 2010 en 15 februari 2011. Dit zijn dus twee informatiemomenten geweest voorafgaand aan het moment dat het college de planontwikkeling voorlegt aan de gemeenteraad. Dat u geen gehoor heeft gegeven aan de eerste uitnodiging betreuren wij. Zoals u zelf en uw brief aangeeft hebben wij een korte uitnodigingsbrief gebruikt waarin het onderwerp benoemd was. Gelukkig hebben veel omwonenden wel aan de uitnodiging gehoor gegeven.

Tijdens deze bijeenkomst is door het college aangegeven dat de plannen zich in het stadium van planvoorbereiding bevinden en dat de tekeningen als inspiratieschets en niet als afgerond plan gezien dienen te worden. Tevens is op deze avond aangegeven dat op soortgelijke wijze met alle overige betrokkenen gesproken wordt. De inspiratieschets heeft in de Ommelander Courant gestaan.

Op de tweede bijeenkomst heeft het college aangegeven wat er met de gemaakte opmerkingen gebeurd is en is de verdere procedure toegelicht. De vervolprocedure is dat het college de stand van zaken met de gemeenteraad op 17 maart 2011 bespreekt. Daarna wordt, indien de gemeenteraad daartoe besluit, de voorbereiding verder ter hand genomen en wordt onder andere een bestemmingsplanprocedure gestart.

Hiermee is door het college in een zeer vroegtijdig stadium met de buurt en belanghebbenden over de plannen gesproken. Dat wij belanghebbenden gevraagd hebben niet onderling te communiceren maar dit aan het college over te laten vinden wij in deze fase niets minder dan normaal. U of andere belanghebbenden zouden terecht redenen hebben verontwaardigd te zijn indien zij via darden op de hoogte gesteld worden en niet rechtstreeks door de gemeente. Samenvattend is naar onze opvatting op zeer zorgvuldige wijze met alle betrokkenen en hun belangen omgegaan. Uw opvattingen over deze aanpak delen wij dan ook niet.

Inhoudelijk spreekt u zich uit tegen eventuele beplanting, borden en dergelijke uitzichtbelemmerende zaken. Tevens spreekt u hierbij over onwil van de gemeente om hierover met de omwonenden te overleggen. Deze voorstelling van zaken berust op een misverstand. Bij het college bestaat geen onwil hierover met de buurt te praten. Ook tijdens de informatieve bijeenkomsten is dit onderwerp aan de orde geweest (overigens ook wensen voor beplanting). Door het college is gezien de reacties van de aanwonenden aangegeven dat in de planopzet meer ruimte gecreëerd is tussen de woonbebouwing en de sportactiviteiten. Wel is het zo dat er op dit moment nog geen sprake is van concrete plannen.

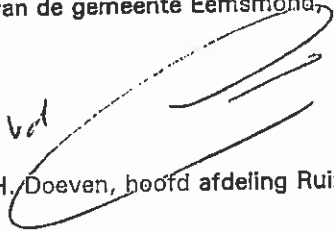
Op dit moment is de transformatie van gesloten sportcomplex naar open park met onderwijs, sport en welzijnsactiviteiten aan de orde en nog niet de inrichting van het park. Omdat de plannen nog niet op een dergelijk concreet niveau zijn uitgewerkt, is het voor het college ook niet goed mogelijk op uw vragen en opmerkingen op inrichtingsniveau inhoudelijk te reageren. Het is het voornemen van het college alle omwonenden te informeren en te betrekken bij de inrichting zodra de plannen hierover concreter zijn, zoals dat ook met het voorgaande inrichtingsplan voor het sportcomplex gedaan is.

Wij respecteren uw opstelling en hebben oog voor de door u ingebrachte belangen. Tegelijkertijd betreuren wij het dat u de transformatie van gesloten sportcomplex naar een open park die ook voor de omwonenden een directe functie zal krijgen, niet positiever tegemoet ziet. Wij zien de transformatie als een belangrijke functionele en ruimtelijke verbetering waarbij sport, onderwijs en welzijn een centrale plek met toekomstwaarde krijgen in Uithuizen.

Als u nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met M. Noordhoff van de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling op het telefoonnummer (0595) 43 75 69.

Hoogachtend,

namens burgemeester en wethouders
van de gemeente Eemsmond,

H. Doeven, hoofd afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling

Inspiraakreactie 2

Ingek. EEMSMOND d.d.

9 FEB 2011

Nr

Aan: Het College van B en W van de gemeente Eemsmond
Postbus 11
9980 AA Uithuizen

Uithuizen, 5 februari 2011

Betreft: Voorgenomen wijziging sportlocatie Uithuizen.

Geacht College,

Als bewoner van de Boukemahof wil ik graag het één en ander onder uw aandacht brengen.

Ik heb november 2010 een uitnodiging ontvangen voor een informatieavond op 25 november 2010. Ik heb deze uitnodiging aandachtig gelezen en er is geen moment in me opgekomen dat het om een wijziging zou gaan van de locatie van de ijsbaan en de basisscholen. De brief was dusdanig opgesteld dat mijn eerste gedachte was dat met onderwijs het verder verwezenlijken van het praktijkonderwijs van het HHC in combinatie met de nieuwe sporthal bedoeld werd. Daar was immers al sprake van. Ook omdat er bij eerder overleg over het MFC en de schoollocatie HHC nadrukkelijk gezegd is dat 'het voetballen op de ijsbaan' tijdelijk zou zijn en de ijsbaanlocatie ongewijzigd zou blijven.

De betreffende informatieavond was ik door verplichtingen op mijn werk niet in staat de bijeenkomst bij te wonen. Ik was ontzettend verbaasd toen ik naderhand van buurtgenoten hoorde en in de krant las dat de informatie de wijzigingen ijsbaan- en basisschoollocatie betrof.

Ik, als direct betrokkene, betreur dat dit niet openlijk in de uitnodiging heeft gestaan.

Mijn woning grenst direct aan de ijsbaan. Ik woon hier sinds 1998. Ik heb in de loop der jaren veel zien veranderen rondom de ijsbaan. In eerste instantie lag deze, m.u.v. de kantine van Noordpool ufc, rondom in het groen. Het prachtige uitzicht met als extra een paar maanden per jaar de ijsbaan was toendertijd de reden om juist voor dit huis te kiezen binnen de grenzen van Uithuizen.

In de loop der jaren is er steeds meer groen rondom de ijsbaan verdwenen. Zo is al het groen aan de zijde van de Oude Tilsterweg verdwenen en vervangen voor een hek. Dit vanwege het verlengen van de ijsbaan voor de motorsport. De struiken achter de tribune van Noordpool ufc zijn gekapt, waardoor de minder fraaie achterzijde van de tribune voor mij zichtbaar werd. Ook de struiken en bomen aan weerskanten van de tribune zijn gekapt, zoals ik bij navraag later hoorde, omdat de struiken doornen bevatten. Daar kan ik inkomen, maar waarom moesten de bomen zonder enig overleg met de buurtbewoners ook direct gekapt worden? Ook de laurierstruiken die in de plaats kwamen van de struiken moesten weer relatief snel wijken. Op en rondom de plaats waar de huidige kleedkamers zijn gebouwd is ook al het groen verdwenen. Al met al is mijn uitzicht heel wat minder fraai geworden! Uiteraard betreur ik dat ten zeerste.

Ik heb moeten strijden voor het feit dat de bomen langs de ijsbaan aan de Boukemahofzijde behouden zouden blijven. I.v.m. het verbreden van de sloot kwamen er onverwacht vertegenwoordigers van de gemeente een kijkje nemen. Ik heb ze aangesproken en zij

vertelden me dat alle bomen weg moesten i.v.m. verbreden en het onderhoud van de sloot. De sloot die ik jarenlang zelf heb onderhouden door het riet, afgefallen blad, de takken en de brandnetels te verwijderen. Kliko's vol heb ik moeten afvoeren, omdat de gemeente er niets aan deed. Toen ik aangaf dat de bomen een goede windvang zijn voor de schaatsers kreeg ik van de heren een bizar alternatief te horen. Er zouden misschien enkele stammen kunnen blijven staan en daar zou men dan 'Wilgen' van maken. Ik heb de heren moeten vertellen dat je van een Els geen Wilg kunt maken en dat ik aan de Boukemahof geniet van de bomen en ik geen enkele beschutting meer zou hebben tijdens de Paardendagen en Grasbaanraces! Zonder verder overleg met de buurtbewoners is men een tijd later de bomen gaan snoeien. Onderhoud van de sloot gebeurt nog steeds door mijzelf! De helft van de sloot is mijn eigendom. En passant neem ik het onderhoud van uw deel van de sloot ook maar even mee. Ondanks dat kreeg ik in het verleden nog regelmatig klachten van het Waterschap over het onderhoud. Uiteindelijk kwamen zij tot de conclusie dat de sloot goed onderhouden was.

U kunt zich wellicht voorstellen dat het me heel rauw op het dak is gevallen dat na deze kaalslag en de toezegging dat het voetbalveld van tijdelijke aard zou zijn opeens blijkt dat de ijsbaan helemaal niet op deze locatie blijft bestaan en voetbalveld wordt!

T.a.v. een voetbalveld zou ik u graag op het volgende willen attenderen. Ik vind het heel belangrijk om mijn uitzicht te behouden. Dat kan alleen als er geen reclamepanelen rondom het veld komen te staan. Ook zou ik het zeer betreuren om tegen hoge ballenvangers aan te moeten kijken! Wellicht is het mogelijk om de Boukemahofbewoners tegemoet te komen en het veld in de breedte aan te leggen!

Ik heb inmiddels al geruime tijd het voetbalveld achter mijn huis als trainingsveld en wedstrijdveld voor de jeugd gehad. Uiteraard zult u begrijpen dat er van rustig in de tuin zitten nauwelijks nog sprake is. Het geluid van de trainers en jeugd is regelmatig overheersend. Als de leerlingen van het HHC en de basisscholen ook gaan gymmen achter mijn huis zal er zowel overdag, 's avonds als in het weekend veel bedrijvigheid met bijkomend geluid zijn.

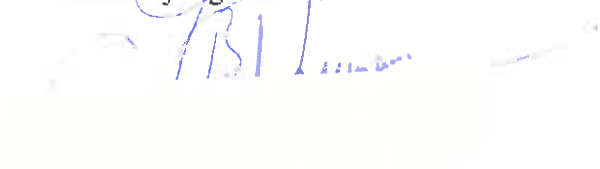
T.a.v. de plannen voor de basisscholen wil ik u op het volgende wijzen. De 'Boukemaheerd' is een uniek natuurgebied bij Uithuizen. Ik kom er dagelijks meerdere malen per dag en ontmoet er regelmatig wandelaars en hondenbezitters. In het bos hebben zich inmiddels vele dieren gevestigd. Persoonlijk vind ik dat de natuur geweld aangedaan wordt door een groot deel van het bos te kappen om de ijsbaan mogelijk te maken.

Ik begrijp dat er een nieuwe locatie nodig is voor de basisscholen. Persoonlijk vind ik het jammer dat nu juist dit natuurgebied daarvoor moet wijken. Ik wil er dan ook voor pleiten dat u uw plannen met veel groen in zult richten, waarbij het verwijderde groen gecompenseerd wordt. Tevens ga ik er van uit dat de mogelijke aanleg van een fietspad vanaf de Maarweg naar het toekomstig schoolcomplex op een passende manier wordt vormgegeven, waarbij het natuurgebied zijn karakter behoudt.

Ter illustratie heb ik twee foto's van het huidige uitzicht vanaf mijn erf bijgevoegd.

Graag uw reactie.

Met vriendelijke groet.

Datum : 11 februari 2011
Uw brief van : 5 februari 2011
Uw kenmerk :
Uw BSN :
Ons kenmerk : RB/833

Onderwerp : bestemmingsplan scholenlocatie

Geachte mevrouw

U hebt een brief naar ons gestuurd waarin u uw zorgen uit over de voorgenomen wijziging van de sportlocatie Uithuizen. Ook verwijst u naar de plannen voor het realiseren van nieuwe scholen ten zuiden van het huidige sportveld.

Voor het realiseren van een nieuwe schoollocatie is een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk. Wanneer het voorontwerp van het bestemmingsplan klaar is, wordt deze in het kader van de inspraak gepubliceerd. U wordt dan in de gelegenheid gesteld om mondeling, tijdens een inspraakavond, dan wel schriftelijk te reageren. Het is de verwachting dat het voorontwerp-bestemmingsplan in april ter inzage wordt gelegd. U kunt het plan in deze periode inzien via www.ruimtelijkeplannen.nl. Wanneer en hoe u kunt reageren, wordt bekend gemaakt in het gemeentenieuws in de Ommelander Courant. Uw brief zal worden gezien als een inspraakreactie op dit voorontwerp-bestemmingsplan. Uiteraard kunt u te zijner tijd tijdens de inspraakperiode in april alsnog een aanvulling op uw brief geven.

De wijzigingen met betrekking tot de sportlocatie achter Boukemahof 15 worden niet in het nieuwe bestemmingsplan geregeld. Deze bestemming blijft immers sportterrein. Er vinden geen planologische wijzigingen plaats. Bekeken zal worden of dit onderdeel van uw brief meegenomen wordt in het kader van de inspraakreacties op het voorontwerp-bestemmingsplan. Het is ook mogelijk dat u apart een reactie krijgt op dit onderdeel, los van het voorontwerp-bestemmingsplan. Onze inhoudelijk reactie op uw brief zal echter pas na de inspraakperiode van het bestemmingsplan plaatsvinden.

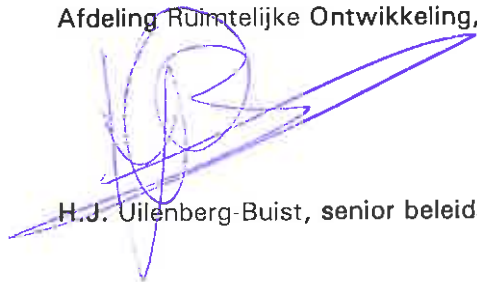
Ten slotte wijs ik u op de informatieve bijeenkomst op 15 februari om 19.30 uur in het gemeentehuis over dit onderwerp.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Als u nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met mij op het telefoonnummer (0595) 43 7590 .

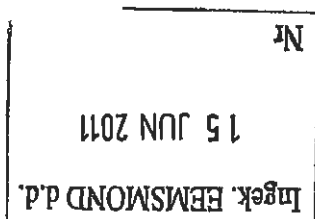
Hoogachtend,

Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling,

H.J. Uilenberg-Buist, senior beleidsmedewerker ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.

Inspiratie 3

College van B. en W.
gemeente Eemsmond

Hoofdstraat West 1
9981 AA Uithuizen

Betreft: Bouw brede school in Boukemapark

Uithuizen, 15 juni 2011

Geacht college,

In vervolg op ons schrijven van 16 maart jongstleden en de terinzagelegging van het voorontwerp bestemmingsplan Boukemapark Uithuizen, doen wij u middels dit schrijven onze zienswijzen toekomen. De indiening laat onverlet dat wij ernstige bezwaren hebben tegen de voorgenomen ontwikkeling, die in flagrante strijd is met gemaakte afspraken. De navolgende opmerkingen zijn ook onderwerp van gesprek geweest in ons onderhoud van 1 juni met uw geachte medewerker, de heer Maarten Noordhoff.

1. Door ons wordt prijs gesteld op een beperkte verbreding van de waterpartij tussen onze woningen en het plangebied. Hierdoor ontstaat meer afstand tussen de woningen en de in aantal groeiende bewegingen in het park.
2. Wij verzoeken u de vorm van het bouwblok aan te passen, zodanig dat de nu aanwezige zichtlijnen naar Doodstil en Zandweer gehandhaafd blijven. Dit betekent dat de westelijke punt van het bouwblok zou moeten worden 'weggesneden'. In het algemeen zijn wij voorstander van situering van het bouwblok zoveel mogelijk in de richting van de Oude Tilsterweg.
3. Graag zien wij een dusdanige situering van het schoolplein dat de geluidsproductie zoveel mogelijk in de richting van de Oude Tilsterweg is. Maximale handhaving van de rust in het overblijvende park is belangrijk om het functioneren als groen- en rustgebied niet nog meer schade toe te brengen.
4. Volgens het ontwerp-bestemmingsplan is het mogelijk dat er deels in drie lagen gebouwd wordt. Uit de toelichting van de heer Noordhoff hebben wij begrepen dat dit wenselijk kan zijn om 'een architectonisch accent' te zetten. Wij achten drie bouwlagen ongewenst en niet passend voor het gebied. In het geval er toch op hoogte gebouwd wordt, dan kan dit alleen aan de zijde van de Oude Tilsterweg.
5. Er is voorzien in aanleg van een fietspad door het park ter ontsluiting van de school. Dit fietspad en de samenhangende verkeersbewegingen zijn elementen die het karakter van het park fundamenteel aantasten. Wij zien dit fietspad graag op maximale afstand van onze woningen gerealiseerd.

6. Het Boukemapark is voor wandelaars toegankelijk via de Boukemahof middels een brug bij de woning van de heer Hoeksema. Wij hechten er aan dat het gebruik van deze route voor woon-schoolverkeer per fiets zoveel mogelijk wordt ontmoedigd.
7. Wij achten het van groot belang dat er waarborgen komen voor een extensief gebruik van het manifestatieterrein waar het lawaai-evenementen betreft. Op dit moment wordt door ons één keer per jaar overlast ervaren van de grasbaanrace. Indien de frequentie van dergelijke evenementen met veel geluidsoverlast (motorsport, popconcerten enzovoort) zou worden verhoogd, ontstaat een onacceptabele situatie.
8. Ons hebben berichten bereikt dat de kap van het bos in het Boukemapark veel omvangrijker zal zijn dan in de plannen aangegeven. Wij vinden inzet op maximale handhaving van dit groen van groot belang.
9. Graag worden wij in de gelegenheid gesteld om in het voorbereidende stadium mee te praten over de verdere uitwerking van uw plannen. Veel van onze zienswijzen hebben betrekking op de ruimtelijke indeling van het gebied en een vroegtijdige afstemming in het vervolgproces achten wij zinvol.
10. Het verlengde van de Oude Tilsterweg, het zogenaamde karrenpad, zal misschien meer worden gebruikt als de school klaar is. Misschien is het pad aan te passen zoals nu ook vanaf de Maarweg tot aan Doodstil en is het mogelijk een paar paaltjes neer te zetten en een sleutel aan de boeren te geven, zoals nu ook aan het eind van de Maarweg bij het bruggetje het geval is.
11. Aangezien uitvoering van uw plan voor de bouw van een brede school in het Boukemapark voor ons onvermijdelijk gepaard gaat met materiële en immateriële schade, worden wij graag geïnformeerd over de mogelijkheid een planschade-eis in te dienen. Beschikt de gemeente Eemsmond over een vaste planschadeprocedure of is een minnelijk vergelijk in deze mogelijk?

Onder voorbehoud van alle rechten, met vriendelijke groet,

—

W